dupl
dupl
11a

KANADA

SEN NYKYISYYS JA TULEVAISUUS.

KIRJOITTANUT
OTTO HEROLD

KÄÄNNÖS SAKSANKIELESTÄ.

63p

125-

t 36

KANADA

SEN NYKYISYYS JA TULEVAISUUS

KIRJOITTANUT

OTTO HEROLD

SUOMENNOS SAKSANKIELESTÄ.

BREMEN-LINJAN
NORDDEUTSCHER LLOYDIN

PÄÄASIOIMISTO SUOMESSA

AXEL HOLMSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI, ANKKURIKATU 5, KATAJANOKALLA
PUHEL. 20731. SÄHKÖOS.: HOLMSTRÖMER, HEISINKI,

SEKÄ PÄÄASIOIMISTON VAASAN EDUSTAJA

HEIKKI VÄÄNÄNEN

VAASA, KOULUKATU 45,
PUHEL. 1560. SÄHKÖOS.: HEIKKIVÄÄNÄNEN, VAASA,

ANTAVAT MIELELLÄÄN JA MAKSUTTOMASTI TIETOJA
MATKOISTA JA MATKAPILETTIEN HINNOISTA

KANADAAN
YHDYSVALTOIHIN
ETELÄ-AMERIKKAAN
SEKÄ KAIKKIIN MAANOSIIN

TÄMÄ KIRJA LÄHETETÄÄN MATKAHALUISILLE PYYNNÖSTÄ
MAKSUTTA.

SISÄLLYS:

Kanadan raha, mitat y. m. 8
Maan historia ja yleiset olosuhteet 9
Asukkaat — Kanadalaisten ominaisuudet 10
Jaoitus — Lyhyt yleiskatsaus provinsseihin 12
Valtiomuoto 14
Ilmasto ja maastosuhteet — Kanadan talvi 16
Kulkuneuvot: vesitiet, järvet, valtamerentakainen liikenne, rautatiet 17
Maanviljelys 19
Yleiskatsaus — Erilaatuiset viljelystavat — Kanadalaisen maanviljelijän edut — Maanviljelys länsiosissa — Voimaperäinen viljelys — Yhdistetty maanviljelys — Keinokastelufarmit .....
Maanviljelystuotteet — Kylvö — Sadon korjaaminen — Myynti — Vehnä, kaura, ohra, ruis ja muut tuotteet 25
Puutarhan- ja vihannestenviljelys 29
Hedelmänviljelys 29
Karjanhoito 30
Mehiläishoito 34
Kalastus: ammattikalastus ja urheilukalastus 35
Metsästys: eri riistalajit, riistan rauhoitusalueet ja metsästysoikeus 36
Metsänhoito: puulajit, vienti 37
Vuoriteollisuus 39
Vesivoima 41
Kauppa ja teollisuus 41
Asutus 44
Eniten suosittu maahanmuuttaja — Maanviljelijät, ammattimiehet 46
Paras tapa päästä itsenäiseksi 50
Farmin vuokraaminen — „Sato-osuus" — Vuokraus — 52
Vapaata maata uudisasukkaille (Homestead) — Ehdot ja olosuhteet 54
Maatilan osto — Tiheämmin asutuille maanviljelysalueille asettumisen edut 55
Koululaitos — julkiset (kansa-) koulut, maanviljelyskoulut 58
Kirkko 59
Kanadan suomalaiset 61

Kanadan raha, mitat y. m.

1	Kanadan dollari = 100 centtiä	Smk. 39: 70
1	Kanadan (Englannin) peninkulma	1,609 metriä
1	Kanadan kuutiojalka	0,28317 kuutiometriä
1	Kanadan kuutiojaardi	0,765 kuutiometriä
1	Kanadan (Englannin) acre (pintamitta)	0,40 hehtaaria
1	Kanadan (Englannin) naula	0,45359 kiloa
1	Imperial Gallon = 4 Quarts = 8 Pints	4,54 litraa
	(juoksevien aineiden mitta)	
1	bushel vehnää	27,215 kiloa
1	„ ruista	25,401 „
1	„ ohraa	22,680 „
1	„ kauraa	15,422 „

1	metri	1,09 jaardia = 39,37 tuumaa
1	kilo	2,205 Kanadan naulaa (= lbs.)

Kirjallisuutta.

Canada's nationale property.

Canada's natural resources.

Molempien teosten julkaisija: Sisäministeriö, Ottawa, Kanada.

HISTORIA.

Kanadan eli oikeammin sanoen Kanadan itärannikon valtasi Ranskalle ranskalainen Jacques Cartier, sen jälkeen kun hänen maanmiehensä John ja Sabatian Cabot vuonna 1498 olivat tutkineet osia rannikosta. Vuonna 1535 ulotti Cartier tutkimusretkensä S:t Lawrence-jokea pitkin sisämaahan, siihen seutuun saakka, missä Montreal nyt sijaitsee.

Vasta kokonaista miespolvea myöhemmin, vuonna 1608, onnistui Samuel de Champlainin perustaa ensimmäinen menestyksellinen siirtokunta, joka sijaitsi samalla paikalla kuin nykyinen Quebec. Pieneen siirtokuntaan kuului 27 jäsentä. Neitseellinen maa S:t Lawrence-joen rantamilla oli erittäin viljavaa, niin että siirtolaiset seuraavina vuosina saivat runsaita maissi-, vehnä- ja kaurasatoja sekä puutarhoistaan runsaasti vihanneksia.

Tästä ajasta lähtien saapui maahan paljon ranskalaisia siirtolaisia. He asettuivat asumaan pääasiallisesti nykyisten provinssien Quebecin ja Nova Scotian alueille. Nämä alueet pysyivät Ranskan hallussa yli 150 vuotta.

Samaan aikaan oli tämän ranskalaisen siirtokunnan eteläpuolelle muodostunut suuri englantilainen siirtokunta nykyisten Yhdysvaltojen itäosaan. Tämän ajan historian täyttävät pitkät taistelut ylivallasta näiden kahden kilpailijan, Uuden Ranskan ja Uuden Englannin välillä, sekä veriset sodat intiaaneja vastaan. Pitkät taistelut päättyivät englantilaisten voittoon, ja sen jälkeen kun Nova Scotia jo vuonna 1713 oli luovutettu Englannille, luopuivat ranskalaiset Pariisin rauhassa vuonna 1763 Quebecistä sekä kaikesta, mikä silloin kuului Kanadaan. Voittajat osoittautuivat erittäin jalomielisiksi, ja ranskalaiset siirtolaiset saivat pitää kaiken omaisuutensa sekä saivat kaikiksi ajoiksi täyden uskonvapauden ja oikeuden pitää omat katoliset koulunsa.

Tämän jälkeen seurasi rauhallisen kehityksen aika. Siirtolaisia saapui Englannista ja kaikista Euroopan maista Kanadaan ja vaelsi jokien varsia pitkin sisämaahan. Tuhansia siirtolaisia poistui Amerikan

vapaussodan jälkeen nuoresta Pohjois-Amerikan tasavallasta ja asettui asumaan Kanadan itä-osiin nimittäen itseään „United Empire Loyalists".

Vuonna 1867 yhtyivät silloiset neljä provinssia Nova Scotia, New Brunswick, Quebec ja Ontario Dominion of Canadaksi. Ontarion provinssissa sijaitseva Ottawa valittiin pääkaupungiksi.

Pitkien neuvottelujen jälkeen siirtyivät Hudson Bayn kauppaseuralle kuuluvat alueet vuonna 1868 oston kautta Kanadalle. Näistä suunnattomista alueista muodostuivat vähitellen Manitoban, Saskatchewanin ja Albertan provinssit. Jäljellä olevan osan muodostavat nykyinen Yukon- ja n. k. Luoteisterritorio. Sen jälkeen kun British Columbia lännessä ja Prince Edward Island idässä olivat jo seuraavien vuosien kuluessa liittyneet Dominioniin, ulottuu Kanada nykyään yli koko Amerikan mantereen pohjoisosan Atlantin valtamerestä Tyynen meren rannikolle saakka. Kanadaan kuuluu kaikki maa 49:nneltä leveysasteelta etelässä Pohjoiseen Jäämereen saakka lukuunottamatta Alaskaa ja Grönlantia.

Kanadan pinta-ala on paljon suurempi kuin Yhdysvaltojen. Sen ulottuvaisuus pohjoisesta etelään vastaa suunnilleen etäisyyttä Norjan pohjoisimman osan ja Etelä-Italian välillä, kun taasen itä- ja länsirannikkojen välinen etäisyys vastaa välimatkaa Euroopan Venäjän itärajalta Espanjaan saakka.

ASUKKAAT.

Kanadassa on nykyään vähän yli 10 miljoonaa asukasta. Tämä laaja, hedelmällinen maa voi kuitenkin elättää monin kerroin tämän asukasmäärän.

Väestö on kokoonpantu monesta kansallisuudesta, mutta kuten Yhdysvalloissakin muodostavat englantilaisten jälkeläiset suurimman osan. Alkuperäisten ranskalaisten siirtolaisten jälkeläiset, jotka m. m. ovat hyvin lapsirikkaita, ovat runsaasti edustettuina erittäinkin Quebecin provinssissa, mutta myöskin monilla muilla paikoilla heitä on. Nykyään muodostavat he noin neljäsosan koko Kanadan väestöstä.

Paremmin kuin tuskin mikään muu kansa ovat nämä ranskalaiset kanadalaiset säilyttäneet läpi vuosisatojen vanhat tapansa, uskontonsa ja kielensä. Heidän jyrkästä kansallisylpeydestään johtuu, että he nytkin pitävät itseään Kanadan varsinaisina herroina.

Paljon ruotsalaisia, norjalaisia ja myöskin Yhdysvaltain amerikkalaisia muuttaa nykyään suurissa joukoin Kanadaan. Voidaan hyvin sanoa, että kaikki kansallisuudet ovat siellä edustettuina.

Katu Winnipegissä.

Aasiasta tulevalta maahanmuutolta ja siitä johtuvalta kotimaisten työläisten palkkojen polkemisvaaralta suojelee Kanada itseään menestyksellisesti 250 dollarin suuruisella maahanmuuttoverolla, n. k. Head taxilla.

Tässä yhteydessä älköön unohdettako Kanadan alkuasukkaita, intiaaneja ja eskimoja, kauimpana pohjoisessa. Heidän lukumääränsä on nykyään aivan vähäinen. Intiaanit, lukumäärältään noin 100,000 elävät rauhassa heille varatuilla maa-alueilla, elättäen itseään maanviljelyksellä, kalastuksella ja metsästyksellä.

Kun arvostelee kanadalaista yleensä ihmisenä, voidaan häntä pitää henkilönä, jonka kanssa mielellään seurustelee, huolimatta siitä mistä maasta hänen vanhempansa ovat tulleet. Hän on luonteeltaan hyväntahtoinen ja suvaitsevainen, ajatustavaltaan ylevämielinen ja hyvin yritteliäs. Hän osoittaa vieraille sitä puoleensavetävää ystävällisyyttä, jota tapaa ainoastaan „uusissa" maissa.

JAOITUS.

Kanadan koko pinta-ala on 3,729,665 neliömailia.*) Se on jaettu yhdeksään provinssiin, ja sitäpaitsi siihen kuuluvat molemmat suuret territoriot luoteessa.

Tässä seuraa lyhyt katsaus eri provinsseihin, lueteltuina idästä länteen:

Nova Scotia, pinta-ala 21,427 neliömailia, asukasluku jonkun verran yli puolen miljoonan. Pääkaupunki on Halifax (58,372 asukasta), jonka satama on maailman parhaimpia. Meren läheisyyden vuoksi on ilmasto kesällä ainoastaan kohtalaisen lämmin, eikä talvellakaan siellä vallitse sellaista pakkasta kuin maan sisäosissa.

Annapolis-laakso on Kanadan parhaita omena- ja hedelmäalueita. Provinssissa on myöskin runsaasti hiiliä.

Prince Edward Island, pinta-ala 2,184 neliömailia, asukasluku 88,615. Pääkaupunki on Charlottetown, jossa on 12,347 asukasta. Ilmasto on samanlainen kuin Nova Scotiassa. Asukkaat elättävät itseään pääasiallisesti kalastuksella ja maanviljelyksellä. Hyvin kuuluisia ovat tunnetut turkiseläinfarmit. Suosittu kesänviettopaikka erinomaisine kylpyineen.

New Brunswick, pinta-ala 27,985 neliömailia, asukasluku 387,876. Tämän provinssin suurin satamakaupunki on S:t John, asukasluku 47,166. Pääkaupungin nimi on Fredericton, ja siinä on 8,114 asukasta. Ilmasto on suunnilleen samanlainen kuin molemmissa edellämainituissa provinsseissa. Kuuluisa metsästyksestään ja kalastuksestaan.

Quebec, pinta-ala 706,834 neliömailia, asukasluku 2,361,199. Pääkaupunki Quebec, jonka asukasluku on 95,193, on uuden maailman romanttisimpia kaupunkeja, ollen samalla huomattava satamakaupunki. Se sijaitsee S:t Lawrence-joen varrella samoin kuin Montreal, joka on Kanadan suurin kaupunki ja jonka asukasluku on noin 1 miljoona. New Yorkin ohella on Montreal Pohjois-Amerikan tärkein satama- ja kauppakaupunki. Terveellinen ilmanala. Provinssilla on joukko tehtaita, laaja kaivosteollisuus ja puutavarakauppa sekä huomattava maanviljelys.

Ontario, pinta-ala 407,262 neliömailia, asukasluku noin kolme miljoonaa. Pääkaupunki Toronto, Ontario-järven rannalla, asukasluku 522,000, tärkeä kauppa- ja teollisuuskapunki. Ottawa, joka on liittovaltion pääkaupunki ja jossa on enempi kuin 100,000 asukasta, sijaitsee myös Ontariossa. Ilmasto on kesällä hyvin kuuma ja talvella kylmä,

*) Tässä, kuten kaikkialla tässä kirjassa, tarkoitetaan Englannin maileja. 1 Engl. maili = 1,609 metriä. 1 Suomen peninkulma = noin 6 Engl. mailia. 1 Suomen neliöpeninkulma = noin 38 Engl. neliömailia. Suomentajan muistutus.

Parlamenttirakennus Ottawassa (Ontario).

mutta osittain aivan erinomainen hedelmänviljelykselle. Jalostettujen hedelmien tärkein tuotantoalue Kanadassa on tässä provinssissa oleva Niagara-alue.

Manitoba, pinta-ala 2,518,832 neliömailia, asukasluku 611,000. Pääkaupunki on Winnipeg, jossa on 185,000 asukasta. Viljakaupan keskus.

Saskatchewan, pinta-ala 251,700 neliömailia, asukasluku 760,000. Pääkaupunki on Regina, jossa on 35,000 asukasta. Edelleen on tässä provinssissa kukoistava kaupunki Saskatoon, jonka asukasluku on 36,000. Provinssin yliopisto on tässä kaupungissa samoin kuin seminaari luterilaisten pappien koulutusta varten.

Alberta, pinta-ala 255,285 neliömailia, asukasluku noin 600,000. Pääkaupunki on Edmonton, jossa on noin 60,000 asukasta.

Viimeksimainitut kolme provinssia, n. s. preeriaprovinssit, ovat vehnä-viljelyksen tärkeimmät alueet. Ilmasto on tyypillinen mannerilmasto, kesällä kuuma ja talvella kylmä, mutta hyvin terveellinen. Albertan ete-

läosassa on ilmasto jonkun verran lauhkeampi, sillä lämpimät länsituulet lauhduttavat usein kylmää ilmaa. — Albertassa on rikkaita hiilialueita, joiden arvioidaan edustavan 15 % koko maailman hiilivarastoista.

British Columbia, pinta-ala 335,855 neliömailia, asukasluku 524,562. Pääkaupunki on Victoria, jossa on noin 40,000 asukasta. Vancouver, asukasluku 117,217, on Kanadan suurin satamakaupunki Tyynen meren rannikolla, ollen samalla tärkeimpiä kauppapaikkoja. British Columbian ilmasto on lauhkea noin 100 mailia leveällä rannikkoalueella, mutta sisämaassa sitävastoin hyvin vaihteleva, riippuen siitä miten korkealla seutu on meren pinnasta. Tämän provinssin kehitys, niinhyvin maanviljelykseen ja kaivosteollisuuteen kuin puutavarateollisuuteen nähden, on päässyt vauhtiin vasta viime aikoina, mutta sillä on suuria kehittymismahdollisuuksia.

Yukon ja luoteiset territoriot ovat tärkeitä etupäässä laajan turkiskaupan vuoksi, ja niitä pidetäänkin sentähden turkismetsästäjien paratiisina. Mutta myöskin näiden seutujen mineraalirikkaudet ovat epäilemättä sangen huomattavat, kuten useat kultalöydöt osoittavat. Territorioita on kuitenkin tutkittu tässä suhteessa aivan liian vähän. Niissä on m. m. tyhjentymättömiä puuvarastoja paperiteollisuudelle ja suunnattomia laidunmaita karjanhoitoa varten.

VALTIOMUOTO.

Kanada on liittovaltio, johon kuuluu yhdeksän provinssia ja kaksi territoriota. Hallituskaupunkina on Ontarion provinssissa sijaitseva Ottawa. Hallituksen johdossa on kenraalikuvernööri Englannin kuninkaan (huom. ei Englannin hallituksen) henkilökohtaisena edustajana.

Kanadan ennen jonkun verran epämääräinen valtio-oikeudellinen asema sekä brittiläisessä valtiossa että muihin kansoihin nähden on nyt selvitetty viimeisessä valtakunnan konferenssissa Lontoossa syksyllä 1926. Kanada on nyt joka suhteessa itsenäinen valtio, jolla on ainoastaan ulkonaisena merkkinä yhteenkuuluvaisuudestaan brittiläisen valtion kanssa yhteinen kuningas tämän maan kanssa.

Kanadalla on tämän johdosta oikeus itse tehdä sopimuksia muiden valtioiden kanssa tarvitsematta ensin kysyä Englannin mielipidettä. Tulevaisuudessa tulee Kanadalla olemaan omat lähettiläänsä vieraiden maiden pääkaupungeissa, ja Washingtoniin on jo perustettu Kanadan ensimmäinen lähetystö ja sen johdosta Amerikan lähetystö Ottawaan.

Maan asioita hoitavat pääministeri ja hänen ministeristönsä sekä parlamentti, jonka muodostavat senaatti ja „House of Commons" (vastaten lähimmin toista kamaria kaksikamarisissa maissa).

Senaatissa on 96 jäsentä, jotka nimittää eliniäksi kuvernööri ministeristön ehdotuksesta. Quebecistä, Ontariosta, muista itäisistä valtioista ja läntisistä provinsseista otetaan kustakin 24 jäsentä.

„House of Commons"issa, jota tavallisesti kutsutaan „parlamentiksi", on 245 jäsentä. Nämä valitaan viideksi vuodeksi välittömillä, salaisilla vaaleilla, joihin myöskin naiset saavat ottaa osaa. Tämän kamarin voi kuvernööri hajoittaa milloin tahansa pääministerin ehdotuksesta.

Lait astuvat voimaan vasta sitten, kun kuvernööri on ne allekirjoittanut, jolloin hän seuraa kansan valitseman pääministerin neuvoja. Parlamentin tehtäviin kuuluu, paitsi lainsäädäntöä, myöskin kaikkien kysymysten käsitteleminen, jotka koskevat maanpuolustusta, kulkuneuvoja ja postilaitosta sekä kansainvälistä kauppaa ja maahanmuuttoa. Lontoon konferenssissa tehtyjen päätösten mukaan kuuluu sodasta ja rauhasta päättäminen parlamentille, joten se tosiasiallisesti ratkaisee kaikki kansan etua koskevat kysymykset.

Lakien toimeenpanosta vastaa ministeristö, jota johtaa pääministeri. Sen jäsenet valitaan parlamentista. Jokaisella ministeristön jäsenellä on johdettavanaan määrätty hallinnon osa, ja hänellä on apunaan vastaava määrä virkamiehiä, jotka eivät edusta mitään poliittista puoluetta.

Eri provinsseissa hoitavat hallintoa kuvernöörit, jotka kenraalikuvernööri nimittää ministeristön ehdotuksesta ja jotka ovat enimmäkseen asianomaisten provinssien arvossa pidettyjä kansalaisia. Hallinnossa avustavat heitä n. s. provinssivaltiopäivät, joilla on määräämisvalta kaikissa paikallisissa asioissa. Eri provinssien riippumattomuus ilmenee erittäinkin alkohoolikysymystä koskevista määräyksistä. Samalla kuin esim. kahdessa itäisessä provinssissa vallitsee täysikielto, sallivat Quebec, Ontario ja läntiset provinssit alkohoolin myynnin julkisen tarkastuksen alaisena.

Luonnollisesti on eri provinsseissa jokaisella paikkakunnalla ja pitäjällä oma valtuustonsa hoitamassa kunnallisia asioita.

Vaalioikeus on jokaisella Kanadan alamaisella, joka on täyttänyt 21 vuotta. Saadakseen kansalaisoikeuden pitää olla maassa vähintään viisi vuotta yhtä mittaa. Virallinen kieli on englanti, mutta parlamentissa ja Quebecin provinssissa on myöskin ranska sallittu virallisena kielenä huomattavan ranskalaisen väestömäärän vuoksi.

ILMASTO JA MAASTOSUHTEET.

On selvää, että ilmasto ja maastosuhteet ovat erittäin vaihtelevat Kanadan suuren laajuuden vuoksi.

Vuoret ja laaksot, järvet ja tasangot vaihtelevat yhtä mittaa. Hiukan mäkisiä, usein jokien ja purojen halkomia tasankomaita on etupäässä idässä ja pohjoisessa. Myöskin on paljon pieniä ja suuria järviä. Suurten järvien ja Hudson-lahden välillä samoin kuin viimeksimainitun ympärillä on mäkisiä maita lukuisine sisäjärvineen. Lännessä alkavat sitten preeriaprovinssit, silmänkantamattomien tasangoiden alueet, jotka vuoriston laidassa vähitellen muuttuvat epätasaisemmaksi maastoksi. Länsi-Kanada on sitävastoin ylänkömaata. Sitä halkovat laaksot, jotka hedelmällisyytensä ja hyvän maanlaatunsa puolesta täysin vetävät vertoja Euroopan alppilaaksoille.

Kalliovuorien ja Tyynen meren välisen alueen ilmasto on erinomainen, pääasiallisesti meri-ilmasto, muistuttaen Englannin ilmastoa, mutta kirkkaiden päivien lukumäärä on paljon suurempi.

Kanada ja ennen kaikkea preeria-alueet ovat joutuneet huonoon huutoon väitetyn ankaran kylmyytensä vuoksi, ja kanadalaista kuvitellaan usein pukeutuneeksi paksuihin turkkeihin, lakki vedettynä korvien yli, lumen ja huurteen peittämäksi.

Tämä on lievimmin sanoen liioittelua. Lämpömittari painuu tosin usein jäätymispisteen alapuolelle, mutta ilman kuivuuden johdosta on tätä kylmää helpompi kestää kuin vähäisempää kylmyyttä eteläisissä maissa, joissa ilma on kosteaa. Kanadan talvi-ilmasto on paljon miellyttävämpi kuin harmaankylmä ilma Hampurissa, New Yorkissa ja Göteborgissa. Kanadassa on alueita, joilla talonpojat tulevat toimeen ilman rekeä, ja Ontarion eteläosassa viljellään hedelmiä, joita parempia ei voi saada edes Ranskassakaan. Persikat, aprikoosit ja viinirypäleet kypsyvät voimakkaassa auringonpaisteessa.

Kylmyys kuten lämpökin on Kanadassa kuivaa ja sentähden erittäin edullista hedelmänviljelykselle ja terveellistä ihmisille ja eläimille.

Kanadassa elää terve ja voimakas kansa, jota sairaudet ainoastaan harvoin vaivaavat, mikä johtuu terveellisestä ilmanalasta. Hyvänä esimerkkinä ilmaston terveellisestä vaikutuksesta on vilkas talviurheilu. Luistelua, mäenlaskua ja hiihtoa harjoittavat innolla sekä nuoret että vanhat. Joka vuosi saapuu Kanadaan paljon matkailijoita nauttimaan talvimaisemien kauneudesta.

Näköala Saskatoonista (Saskatchewan).

KULKUNEUVOT.

Kanadan löydön ja asutuksen historia on kertomus rohkeista retkistä virtoja, jokia ja järviä pitkin. Kanada on rikkaampi vesiteistä kuin tuskin mikään muu maa. Kun näitä vielä täydentää kanavaverkko, tarjoavat ne mahdollisimman hyviä yhteyksiä sisämaahan. Vielä nykyäänkin ovat veneet ja kanootit sulan veden aikana suosittuja ja mukavia kulkuneuvoja. Vielä paljon tärkeämpiä ovat virrat ja joet tavaroiden kuljetustcinä, varsinkin Kanadan tärkeimpien tuotteiden, viljan ja puutavaroiden, kuljetuksessa.

Tärkein joki on S:t Lawrence, jota pitkin voi kulkea noin 1,900 mailia ja jota pitkin sulan veden aikana suuret valtamerilaivat kulkevat Montrealiin saakka. Rahtilaivat voivat S:t Lawrence-jokea pitkin saapua suurille järville saakka.

Muista tärkeistä vesiteistä mainittakoon Churchill ja Saskatchewan samannimisissä provinsseissa, Nelson Manitobassa ja Fraser ja Columbia British Columbiassa. Luoteisissa territorioissa ovat Mackenzie- ja Yukon-jokien muodostamat valtavat vesistöt, jotka ovat antaneet territoriolle nimensä.

Kanadalle kuuluu sen ohella suuri osa maailman suurimmasta sisäjärvialueesta, jonka muodostavat Yläjärvi, Michigan-, Huron-, Erie- ja

Ontario-järvi. Näillä järvillä, joiden ympärillä on huomattavia maanviljelys- ja teollisuus-alueita, ovat kanadalaiset laivayhtiöt avanneet säännöllisiä linjoja kaikkiin suuntiin.

Mitä valtamerentakaiseen liikenteeseen tulee, olemme jo maininneet Montrealin, joka on ainakin tällä hetkellä kauimpana sisämaassa sijaitseva satama. Mutta kun vuonna 1913 alkuunpantu S:t Lawrence-joen kanssa yhteydessä oleva kanavaverkko valmistuu, minkä lasketaan tapahtuvan vuonna 1930, voivat suuret valtamerilaivat kulkea aina Port Arthuriin saakka Yläjärven pohjoisrannalle. — Halifax ja S:t John Atlantin valtameren rannikolla samoin kuin Vancouver ja viime aikoina yhä tärkeämmäksi tullut Prince Rupert Tyynen meren rannikolla ovat Euroopaan, Japaniin ja Kiinaan johtavien säännöllisten laivalinjojen lähtökohtia. Bremeniläisen Norddeutscher Lloydin laivat käyvät säännöllisesti Halifaxissa ja Montrealissa.

Luonnollisten kulkureittien, vesiteiden, ohella on Kanadalla, ainakin maan eteläosassa, merestä mereen ulottuva yhtä laaja rautatieverkko. Rautateiden yhteinen pituus on yli 40,000 mailin, mihin tulee vielä lisäksi 2,500 mailia sähkörautatietä. Kanadassa on väkilukuun verrattuna enempi rautateitä kuin missään muussa maassa koko maailmassa.

Tämän valtavan rautatieverkon omistaa kaksi suurta yhtiötä: Canadian Pacific ja Kanadan valtionrautatiet.

Canadian Pacific rautatie on maailman suurin yksityisen yhtiön omistama rautatieverkko. Sen päälinja alkaa S:t Johnista kulkien Montrealin kautta Vancouveriin, mikä matka on 2,885 mailia. Sen ohella on yhtiöllä joukko lyhempiä linjoja ja sivuratoja pohjoiseen ja etelään, yhteensä kaikkiaan 12,000 mailia.

Canadian Pacific rautatien ollessa maailman suurin yksityinen rautatieyhtiö, ovat Kanadan valtionrautatiet suurimmat valtion hallussa olevat rautatiet koko maailmassa. Niiden linjaverkko on 21,000 mailia pitkä. Niiden päälinjat kulkevat myöskin rannikolta rannikolle, ja niiden poikki- ja sivuradat ulottuvat kaikkiin tärkeimpiin paikkoihin Kanadassa.

Niinpä esimerkiksi rakennetaan nyt linja Saskatchewanista Fort Churchilliin Hudson-lahden rannalle, millä linjalla tulee olemaan mitä suurin merkitys Saskatchewanin ympärillä olevien maanviljelysalueiden viljelykselle. Hudson-lahden pohjoisesta asemasta johtuu, että se on avoinna laivaliikenteelle ainoastaan 4—5 kuukautta vuodessa. Rautatie Fort Churchilliin lyhentää kuitenkin niinä kuukausina, joina Hudson-lahti on avoinna liikenteelle, tietä Saskatchewanin, joka on Kanadan

tärkeimpiä vehnänviljelysalueita, ja Liverpoolin välillä noin 1,000 mailia verrattuna kuljetustiehen Montrealin kautta.

Hallituksen asettama puolueeton komitea ratkaisee kaikki valtion ja rautatieyhtiöiden väliset riitakysymykset sekä valvoo tariffeja ja piletinhintoja.

Maanteitä ei luonnollisesti voi mitenkään verrata siihen tiheään maantieverkkoon, joka vuosisatojen kuluessa on rakennettu Euroopassa. Kuitenkin on, varsinkin automobiilien nyt tultua yhä enemmän käytäntöön, rakennettu tuhansia maileja hyviä maanteitä sekä tavara- että henkilöliikennettä varten, ja yhä uusien, pitkien teiden rakentaminen jatkuu vähentymättömällä innolla.

Tässä yhteydessä mainittakoon, että molemmilla mainituilla rautatieyhtiöillä on hallussaan suuria maa-alueita. Ne on luovutettu yhtiöille tavallaan korvauksena rautatielinjojen rakentamisesta ja sijaitsevat suurimmaksi osaksi näiden varsilla.

MAANVILJELYS.

Maanviljelystä on sanottu täydellä syyllä Kanadan sydämeksi. Maanviljelys on maan hyvinvoinnin ja rikkauden perustus. Ne tulot, jotka saadaan maanviljelyksestä ja siihen liittyvistä elinkeinoista, ylittävät huomattavasti kaikkien muiden elinkeinohaarojen yhteenlasketut tulokset, vaikkakin ainoastaan noin viidesosa viljelyskelpoisesta maasta, t. s. noin 24 miljoonaa 120 miljoonasta hehtaarista, on viljelyksen alaisena.

Niinpä esimerkiksi on Manitoban, Saskatchewanin ja Albertan preeriaprovinsseissa noin 10 miljoonaa hehtaaria, joihin aura ei ole vielä koskenut, vaikkakin monet näistä maa-alueista ollen ainoastaan noin 2 tunnin matkan päässä lähimmästä rautatiestä ovat saatavissa ainoastaan mitättömällä osalla siitä hinnasta, mikä vaaditaan maasta aikaisemmin viljellyissä provinsseissa tahi läheisissä Yhdysvalloissa.

Kun ottaa huomioon, että maanviljelys on vielä enimmäkseen verraten alkuperäisellä kannalla, täytyy antaa sitä suurempi arvo niille suunnattomille tuloksille, joita kanadalainen maanviljelijä jo nyt kykenee saavuttamaan. Voi helposti nähdä Kanadan maanviljelyksen loistavat tulevaisuusmahdollisuudet. Kanadan hedelmällinen maa on jo nyt tullut monelle tuhannelle maahanmuuttajalle siunaukseksi, mutta tuhannet hehtaarit hedelmällistä maata odottavat vielä tilaisuutta tarjota varman toimeentulon sille, joka tahtoo tehdä työtä.

Maan suunnattoman laajuuden vuoksi ovat maanviljelyksessä käytetyt menetelmät hyvin erilaisia, ei ainoastaan eri alueilla, vaan vieläpä

Vehnäviljelys Saskatchewanissa.

saman provinssinkin piirissä. Siellä vallitsee sama suhde kuin Euroopassa, jossa esim. maatilaa Ruotsissa hoidetaan aivan toisella tavalla kuin Saksassa sijaitsevaa maatilaa, ja kuitenkaan eivät nämä maat ole toisistaan likimainkaan niin kaukana kuin eri maanviljelyspiirit Kanadassa.

Sentähden ei voidakaan puhua tyypillisestä kanadalaisesta maatalosta, koska sellaista kerta kaikkiaan ei ole olemassa. Päinvastoin on Kanadan 700,000 maatalon joukossa niin monia erilaisia tyyppejä, että olisi mahdotonta kuvata niitä kaikkia tämän kirjan puitteissa.

Ylipäänsä harjoitetaan etupäässä laajaperäistä, voisipa sanoa alkeellista maanviljelystä. Tämä riippuu toiselta puolen maan halpuudesta ja toiselta puolen työvoiman puutteesta ja siitä johtuvista korkeista palkoista. Mutta luonnollisesti on olemassa niitäkin, jotka harjoittavat voimaperäistä viljelystä, varsinkin hedelmäin, vihannesten ja tupakan viljelyksessä, samoin kuin karjan- ja kananhoidossa. Näitä on kuitenkin suhteellisesti vähän, joten täällä on vielä olemassa hyviä mahdollisuuksia uutteralle maanviljelijälle.

Maanviljelyksen päätuotetta, vehnää, viljellään melkein yksinomaan laajaperäisesti. Läntisissä provinsseissa asuvan vehnäfarmarin pitää kyetä kilpailemaan maailman markkinoiden muiden tuottajien kanssa, ja

Kylvö.

maan halpuuden vuoksi voikin hän kyntää aurallaan tavattomia alueita, mistä on seurauksena, että hän voi tuottaa vehnää halvemmalla kuin naapurinsa Yhdysvalloissa. Että niin todellakin on asianlaita, ilmenee m. m. siitä virallisesta raportista, jonka maanviljelysdepartementin valtiosihteeri muutamia vuosia sitten lähetti Yhdysvaltain presidentille:

„Kanadalaisella vehnäfarmarilla on huomattavia etuja amerikkalaiseen kilpailijaansa verrattuna, mitä vehnän laatuun, maanhintaan ja rahteihin tulee.

Vehnäsadot Länsi-Kanadassa ovat huomattavasti suurempia kuin meidän vehnää viljelevissä valtioissamme. Kevätvehnän keskisato oli preeriaprovinsseissa vuosina 1913—1922 1,020—1,090 kg. hehtaaria kohti. Meidän vehnäalueillamme Minnesotassa ynnä muualla oli sato samaan aikaan ainoastaan 680—950 kg. hehtaaria kohti.

Kanadalaisen vehnän erinomaisesta laadusta on todistuksena se seikka, että suuret myllyt Yhdysvalloissa yhtä mittaa lisäävät sen tuontia huolimatta korkeasta tullista.

Kanadalaisen maanviljelijän täytyy maksaa viljellystä maasta noin 100 dollaria hehtaarilta, kun sitävastoin amerikkalaisen täytyy maksaa 195 dollaria. Preeriaprovinsseissa voi saada maata vieläpä 60—80

dollarilla hehtaarilta, kun sitävastoin maanhinnat meidän läntisissä vehnävaltioissamme ovat 100 ja 275 dollarin välillä hehtaarilta.

Maanviljelystuotteiden rahdit ovat Kanadassa niin edulliset kuin yleensä voi ajatella. Ne ovat noin 40 % amerikkalaisia rahteja halvemmat, ja kun meidän rahtimme ovat yhä edelleen 45 % korkeammat kuin vuonna 1916, on Kanadassa todellakin voitu palata ennen sotaa vallinneisiin rahteihin."

Tämä raportti Länsi-Kanadan farmareista on vakuuttava todistuskappale, koska sen on laatinut etevä ammattimies ja tavallaan kilpailija, jolla ei pitäisi olla mitään etua toisen puolen etujen esilletuomisesta.

Mutta nämä edut eivät koske yksinomaan vehnäfarmaria. Myöskin muilla maanviljelijöillä on Länsi-Kanadassa mitä parhaat menestymisen edellytykset.

Tosin viljellään nykyään lännessä melkein yksinomaan viljaa, mutta uudistuksia harrastavat maanviljelijät siirtyvät paljon yhdistettyyn maanviljelykseen. He pitävät lehmiä ja sikoja sekä viljelevät muutakin kuin vehnää; niin on esimerkiksi perunanviljelys lisääntynyt huomattavasti viime vuosina.

Tosiasia on, että lännessä tavataan hämmästyttävän paljon eri viljelystuotteita. Rehukasvit, kaura, ruis, ohra, herneet, auringonruusut, alfaheinä ja vieläpä villi preeriaheinäkin, ovat huomattavia tulolähteitä. Maissia, jonka nimenä täällä on „corn", viljellään menestyksellä ja varastoidaan viljasäiliöihin (silos). Hevoset, nautakarja, lampaat, siat ja kaikenlainen siipikarja menestyvät erinomaisesti rehevillä niityillä.

Tätä yhdistettyä maanviljelystä on luonnollisestikin pidettävä parempana kuin pelkkää viljan viljelystä sekä maanviljelysteknilliseltä näkökannalta että myöskin maan vuoksi.

Se maanviljelijä, joka viljelee ainoastaan yhtä viljalajia, panee kaikki niin sanoaksemme yhden kortin varaan. Jos hän raesateiden, kylmän tai kuivuuden johdosta saa kadon, on koko vuoden työ mennyt hukkaan, ja hänen on vaikeata, jopa suorastaan mahdotonta suorittaa maksunsa. Mutta myöskin tavallisten satojen aikana täytyy maanviljelijän mukautua suhteellisen hyvissä markkinahinniossa tapahtuviin vaihteluihin.

Sellaista vaaraa ei sitävastoin ole sillä, joka harjoittaa yhdistettyä maanviljelystä. Jos joku tuote ei tuottaisi kunnollista satoa, antaa joku toinen sitä paremman. Jos viljan hinnat laskevat, nousevat karjan hinnat. Luonnollisestikin vaatii yhdistetty maanviljelys enemmän työtä, ja omistaja on sidotumpi maatilaansa, mutta edut ovat myöskin paljon suuremmat.

Sadon korjuu.

Uudisasukkaalle käy yhdistetty maanviljelys kuitenkin vasta sitten mahdolliseksi, kun hän vehnänviljelyksellä on ansainnut niin paljon, että hän voi rakentaa tarpeelliset rakennukset ja tallin sekä hankkia itselleen kotieläimiä. Jos olosuhteet ovat edulliset ja onni vähänkin suosii, voi hän varmaankin suorittaa sen muutamassa vuodessa.

Tässä yhteydessä tahdomme erityisesti mainita erään erikoisen farmilajin, joka aivan mainiosti soveltuu yhdistetylle maanviljelykselle, nimittäin keinokastelufarmit, Varsinkin Albertan eteläosissa on seutuja, jotka ovat sangen kuivia ja joissa sade moneen vuoteen ei riittäisi aikaansaamaan keskinkertaista satoa. Näille seuduille ovat Canadian Pacific rautatie ja muut yhtiöt perustaneet suuria kastelulaitoksia, joiden avulla voidaan saada runsaita vihannes-, mailas- ja muita rehusatoja. Vesi toimitetaan maksuttomasti, mutta kunnossapitokustannukset eivät saa nousta yli 3 dollarin 20 centin vuodessa hehtaaria kohti. Uusille tulokkaille ja kokemattomille maanviljelijöille eivät keinokastelufarmit ole soveliaita.

Kanadan maanviljelyksen, vaikkakin sitä harjoitetaan vielä jokseenkin alkuperäisesti, maalle tuottama siunaus ilmenee parhaiten niistä arvoista, jotka se tuotti vuonna 1925. Kaikkien tuotteiden yhteenlaskettu arvo oli 1,700,000,000 dollaria, ja maanviljelijän keskitulot vuodessa olivat noin 2,000 dollaria.

Vehnäpelto Länsi-Kanadassa.

On paljon esimerkkejä siitä, että maahanmuuttajan, jolla ei ole ollut muuta pääomaa kuin vahvat käsivarret ja luja tahto, on verraten lyhyessä ajassa onnistunut ostaa oma maatila tai tulla vuokraajaksi. On kuitenkin selvää, etteivät paistetut varpuset lennä suoraan kenenkään suuhun.

Samoja etuja, joita Yhdysvallat tarjoisivat maahanmuuttajalle 80 à 100 vuotta sitten, jolloin tämä maa vielä oli harvaanasuttua ja halpaa, tarjoaa nyt tuo suuri naapurimaa pohjoisessa.

Vuosi vuodelta lisääntyy viljelty maa, ja maanviljelystuotteiden arvo nousee. Tästä on todistuksena varsinkin preeriaprovinssien hämmästyttävä kehitys. Erään kanadalaisen valtiomiehen hiljattain lausumat sanat, että nämä alueet kehityksen nopeudessa voittavat koko maailman, eivät suinkaan olleet ainoastaan patriotismia. Saskatchewanissa on väestö viimeisten 25 vuoden kuluessa lisääntynyt kymmenkertaiseksi ollen nykyään pääasiallisesti vakinaisesti asuvaa maalaisväestöä. Länsi-Amerikan historia toistuu Länsi-Kanadassa.

On mahdotonta mitenkään etukäteen arvioida maanviljelyksen suurinta mahdollista tuottoa, sillä viljellyn maa-alan kasvaessa lisääntyy hehtaaria kohti saavutettu sato paremman hoidon ja paremman siemenen kautta siellä, missä voimaperäinen maanviljelys otetaan käytäntöön.

Varsin suuri ansio kehityksestä tällä niin tärkeällä työmaalla on n. k. „Seed-Commissioner"illa, George H. Clarkilla, joka on maanviljelyksen kaikkien siemenlaitosten johtaja. Samaan suuntaan työskentelevät myöskin monet maanviljelyskoelaitokset Kanadassa.

MAANVILJELYSTUOTTEET.

Vehnä. Kuten jo mainittiin, on vehnä Kanadan maanviljelyksen päätuote. Vuonna 1925 korjattiin melkein 11 miljoonan tonnin suuruinen sato 9 miljoonan hehtaarin suuruiselta alalta.

Ennen olivat itäiset valtiot vehnän tuoton pääalueet. Huolimatta siitä että vielä nykyäänkin on perustettu uusia farmialueita Pohjois-Ontarioon ja Quebeciin, on vehnänviljelys kuitenkin viime vuosikymmeninä siirtynyt kokonaan länteen. Maanviljelys on läntisissä provinsseissa viime vuosina kehittynyt niin nopeasti, että se, joka ei ole perusteellisesti tutkinut olosuhteita, tuskin voi sellaista kuvitellakaan.

Maa on preeriaprovinsseissa yleensä erittäin voimakasta ja hedelmällistä. Ilmasto, kirkkaat, aurinkoiset päivät ja viileät yöt, on erittäin soveliasta vehnänviljelykselle ja aikaansaa tuotteen, jota pidetään voittamattomana koko maailmassa. Aurinkoiset päivät, joita on paljon, ovat sitäpaitsi pitkiä maan pohjoisen aseman johdosta. Manitobassa esimerkiksi paistaa aurinko kasvun aikana keskimäärin 8 à 9 tuntia päivässä. Molemmissa toisissa provinsseissa on asianlaita suunnilleen sama. Enemmän kuin puolet vuotuisesta sademäärästä saadaan keväällä ja kesällä, jolloin maanviljelys kipeimmin tarvitsee sadetta.

Etupäässä viljellään kesävehnää, mutta Ontariossa ja Quebecissä myöskin paljon talvivehnää. Eri alueiden asemasta riippuen tehdään kylvö huhti- tai toukokuussa ja sato korjataan elo- tai syyskuussa. Vehnä leikataan itsesitovilla niittokoneilla, jotka asettavat lyhteet kuivumaan. Noin kahden viikon kuluttua alkaa puiminen. Puimajoukkueet kulkevat farmilta farmille ja puivat vehnän ulkona pelloilla.

Vehnä tyhjennetään suoraan puimakoneista kuormavaunuihin — säkkejä ei käytetä — ja kuljetetaan lähimmälle rautatieasemalle. Siellä se joko pannaan suuriin säiliöihin, n. s. elevaattoreihin, tai lähetetään heti edelleen sitä varten erikoisesti rakennetuissa rautatievaunuissa. Elevaattoreita on melkein jokaisella asemalla; Kanadassa on niitä noin 4,500 kappaletta, joihin mahtuu yhteensä noin 8 miljoonaa tonnia.

Kanadan valtionrautatiet omistavat elevaattoreista noin 40 %, Canadian Pacific rautatie noin 50 %, muun osan kuuluessa yksityisille omistajille.

Jotta maanviljelijä myydessään saisi oikean hinnan, tutkivat valtion julkiset tarkastajat tavaraa toimitettaessa sen laadun ja merkitsevät sen arvoilla 1, 2 j. n. e. Kanadan viljakaupassa on hyvin tärkeänä tekijänä vehnäosuuskunta, johon nykyään kuuluu enemmän kuin puolet kaikista

Hallitukselle kuuluvia viljamakasiineja.

maanviljelijöistä. Tohtori G. Blohm Halle a/Saalen maanviljelyskorkeakoulusta, joka kävi Kanadassa opintomatkalla kesällä 1927, kirjoittaa tästä valtavasta osuustoiminnallisesta yrityksestä seuraavaa:

„Vehnäosuuskunnat Kanadan kolmessa preeriaprovinssissa, Albertassa, Saskatchewanissa ja Manitobassa, ovat varmaankin maailman suurimmat maanviljelysyhdistykset. Niiden jäsenmäärä on jo 150,000, ja niillä on käytettävänään melkein 7 ½ miljoonan tonnin suuruinen vehnäsato, mikä vastaa 62 % Kanadan koko vehnätuotannosta. Jokainen näistä osuuskunnista on itsenäinen järjestö, jonka tehtävänä on ostaa vilja jäseniltään ja koota se elevaattoreihin, myynnin tapahtuessa Winnipegissä sijaitsevan yhteisen keskuskonttorin kautta. Maksu luovutetusta viljasta suoritetaan eri osissa, maanviljelijän saadessa luovutuksessa etumaksuna noin 37 dollaria tonnilta. Hänelle maksetaan sama hinta, jonka myyntikeskus todella on saanut, vähentämällä vain kulut. Tämän järjestön etuna on ennen kaikkea se, että kaikki keinottelu poistetaan ja talonpojat voivat välttää pakkomyyntejä liian halpoihin hintoihin. Osuuskunnat ovat yhteistyössä kanadalaisten pankkien yhtymän kanssa, ja niillä on täten niin paljon luottoa käytettävissään, ettei niiden tarvitse myydä vehnää muulloin kuin silloin, kun hinnat maailmanmarkkinoilla ovat edulliset.

Viljamakasiineja ja elevaattoreita.

Kaura, ohra, ruis. Vehnän ollessa Kanadan viljanviljelyksen arvokkain tuote viljellään k a u r a a vielä suurempia määriä. Tästäkin viljasta tuottavat preeriaprovinssit suurimman osan. Kanadalainen kaura on kuuluisa mainion, painavan laatunsa vuoksi.

Ohra on kolmannella sijalla farmituotteiden joukossa. Ohra kypsyy nopeasti, minkä vuoksi sitä ei tarvitse kylvää erikoisen aikaisin. Ohraa käytetään etupäässä sianrehuna, mutta toimitetaan sitä paljon panimoihinkin.

Rukiinviljelys on viime aikoina lisääntynyt erittäin paljon. Maanviljelijä pitää ruista erikoisesti arvossa, koska kuivuus ei sitä vahingoita yhtä helposti kuin muita viljalajeja. Tästäkin viljalajista on tulos hehtaaria kohti suurempi kuin muissa laajaperäistä viljelystä harjoittavissa maissa.

Kauraa, ohraa ja ruista viljellään jokseenkin yleisesti, ja ne ovat vehnän ohella tärkeimmät maanviljelystuotteet.

M u u t t u o t t e e t. Kanadalainen maanviljelijä viljelee, paitsi äskenmainittuja, myöskin useita muita tuotteita, joiden arvo ja merkitys kasvavat suuren väenlisäyksen ohella. Jo nyt antavat ne hyvän taloudellisen tuloksen.

Tattaria viljellään etupäässä itä- ja keskivaltioissa.

Kaaliviljelys Albertassa.

Preeriaprovinssien farmarit ovat taasen ryhtyneet viljelemään erikoisesti *pellavansiemeniä*. Pellavaa voi kylvää myöhään, ja se menestyy erinomaisesti uudessa maassa. Siitä saadaan hyviä hintoja, sillä siemeniä käytetään paljon värien valmistukseen, ja jätteet ovat erinomaista rehua. Yhä enenevän pellavan valmistuksen johdosta on tämän kasvin viljelyksellä suuria tulevaisuusmahdollisuuksia.

Viime vuosikymmeninä on auringonruusujen viljeleminen painorehunvalmistusta varten levinnyt yhä enemmän, varsinkin seuduilla, joilla maissi ei kypsy.

Hampunviljelys on myöskin lisääntynyt huomattavasti, varsinkin kun hallitus tukee sitä rahallisesti.

Monilla seuduilla antaa humala hyvän sadon.

Herneet antavat runsaita satoja useimmilla seuduilla, varsinkin lännessä ja Pohjois-Ontariossa, jossa niitä viljellään suurin määrin myytäväksi kanadalaisille ja amerikkalaisille siemenkauppiaille.

Papuja viljellään paljon pääasiallisesti Etelä-Ontariossa ja Quebecissä, ja ne ovat haluttua vientitavaraa.

Maissia viljeltiin alkuaan ainoastaan Lounais-Ontariossa painorehun valmistusta varten. Nyt viljellään sitä kuitenkin Kanadassa sangen

yleisesti rehukasvina, ja vieläpä preeriaprovinsseissakin viljellään menestyksellä varhain kypsyviä lajeja.

Perunanviljelyksellä ei Kanadassa tähän saakka ole ollut samaa merkitystä kuin Euroopassa. Sentähden ei perunalla täällä olekaan sitä tärkeää sijaa ihmisravintona ja eläinten rehuna kuin Suomessa. Yritteliäälle maanviljelijälle tarjoaa perunanviljelys täällä hyviä mahdollisuuksia. Pohjois-Ontariossa ja itäisissä provinsseissa on vielä paljon suuria viljelysalueita, jotka soveltuvat aivan erinomaisesti perunanviljelykselle suuressa mittakaavassa. Täällä viljellyt perunat ovat koko maailmassa tunnetut erinomaisina siemenperunoina, ja suuriakin määriä voisi niitä menestyksellä myydä sekä Kanadassa että Yhdysvalloissa.

Sokerijuurikkaita viljellään Ontariossa ja Albertassa sokeritehtaita varten, mutta myöskin tällä alalla ovat viljelyksen kehitysmahdollisuudet suuret.

Lanttuja, joita Kanadassa nimitetään turnipseiksi, viljellään Kanadassa osaksi vientiä, osaksi rehunsaantia varten. Yhdysvaltain kaupungeissa tapaa talvikuukausina kanadalaisia turnipseja kaupoissa kaikkialla.

PUUTARHAN- JA VIHANNESTENVILJELYS.

Eri hedelmä- ja vihanneslajien menestymisen edellytykset ovat Kanadassa erittäin suotuisat. Keittiöpuutarha antaa taloudelle porkkanoita, retikoita, salaattia, kurpitsoita ja melooneja sekä paljon muita syötäviä vihanneksia.

Useita näistä vihanneksista viljellään myöskin suuressa mittakaavassa säilyketehtaiden tarvetta varten sekä myytäviksi torilla, ja ne tuottavat runsaasti tuloja. Tämä koskee varsinkin tomaatteja, joita Ontariossa, Quebecissä ja British Columbiassa sijaitsevat säilyketehtaat ostavat suurin määrin. Tämän kirjan tekijä kylvi vuonna 1913 tomaatteja 40 hehtaarin suuruiselle alalle ja korjasi noin 20,000 kg. sadon hehtaaria kohti, josta valmistettiin tomaattisosetta läheisessä säilyketehtaassa.

HEDELMÄNVILJELYS.

Hedelmiä viljellään etupäässä Annapolis-laaksossa Nova Scotiassa, Niagaran piirissä Ontariossa, Okanagan-laaksossa British Columbiassa ja Vancouver-saaren muutamissa osissa.

Tavallisten hedelmälajien ohella viljellään näillä seuduilla myöskin

etelänhedelmiä, kuten persikoita ja aprikooseja sekä makeita kirsikoita ja viinirypäleitä.

Omenat, päärynät ja muut hedelmälajit samoin kuin kaikenlaiset marjat viihtyvät useissa muissakin seuduissa ja viljellään niitä laajoilla pelloilla. Itäisissä provinsseissa ja varsinkin Ontariossa sijaitsevat kuuluisain kanadalaisten omenain päävientialueet, mutta niitä viljellään myöskin British Columbiassa yhä suuremmassa mittakaavassa. Rakentamalla suurenmoisia kastelulaitteita on täällä lyhyessä ajassa luotu tuottava, laaja hedelmänviljelys alueilla, joita ennen pidettiin aivan hedelmättöminä.

Suotuisat ilmastosuhteet ja sopiva maanlaatu tekevät hedelmänviljelyksen Kanadassa laajassa mittakaavassa mahdolliseksi useilla alueilla, ja tarkoituksenmukainen käsittely tavaraa lähetettäessä ja parhaat teknilliset kuljetusvälineet tekevät viljelyksen tuottoiseksi. Rautatiet ovat erittäin auliit hedelmänviljelijöitä kohtaan ja ovat yhteistyössä heidän kanssaan. Hedelmät, erittäinkin jalommat ja helposti pilaantuvat laadut, pakataan yleensä laatikkoihin ja lähetetään erikoisissa kylmissä vaunuissa. Hedelmänviljelijän ei siis tarvitse antautua alttiiksi vaaralle, että hänen lähetyksensä pilaantuisi usein yli 1,000 mailia pitkällä matkalla ja ostaja senvuoksi kieltäytyisi sitä vastaanottamasta.

Veisi liian pitkälle ryhtyä lähemmin selostamaan niitä hyviä mahdollisuuksia, jotka ovat olemassa puutarhanviljelyksen ja siihen kuuluvien ammattien harjoittajille. Riittää, kun sanotaan, että edellytykset ovat mahdollisimman hyvät ja että markkinat paranevat alituisesti maan edistyvän kehityksen rinnalla.

Tässä yhteydessä mainittakoon tupakanviljelys, joka on erikoisen kannattavaa Ontariossa ja Quebecissä. Sen jälkeen kun raakatupakille määrättiin korkea tuontitulli, on kotimaisella tuotteella hyvä menekki, ja siitä saadaan hyviä hintoja, varsinkin kun sen laatu on erittäin hyvä.

KARJANHOITO.

Yleensä ei ole mahdollista aina saada hyviä satoja ilman voimaperäistä karjanhoitoa tarvittavan lantamäärän saamiseksi. Tämän totuuden huomaa kanadalainen maanviljelijä, vaikkakin hitaasti.

Karjanhoidon luonnolliset edellytykset ovat erittäin hyvät. Jo ennen valkoihoisten saapumista ja aina puoliväliin viime vuosisataa oli laajoilla ruohopreerioilla suunnattomia laumoja puhveleita ja muita villejä eläimiä. Mutta valkoisen miehen tunkeutuessa eteenpäin hävisivät puhvelit vähitellen, ja niiden sijaan tulivat Euroopasta lähtöisin olevat nautaeläimet.

Hereford-karjaa Etelä-Albertassa.

Verratessamme kanadalaista karjanhoitoa Suomessa ja muissa vanhan maailman maissa harjoitettuun karjanhoitoon, huomaamme joukon eroavaisuuksia. Kuitenkin on karjanhoidon päätarkoituksena täälläkin tuottaa maitoa ja teuraseläimiä.

Karja — lukuunottamatta maitokarjaa — kulkee laitumella yötä päivää, niin kauan kuin ilma sallii, vieläpä läpi vuodenkin lämpimämmissä seuduissa. Edullisten ilmastosuhteiden ja mainioiden laidunten johdosta on kanadalainen karja laadultaan ensiluokkaista, ja sillä on hyvä menekki omassa maassa, mutta viennissäkin on sen merkitys suuri.

Maidon tuotannon ja siihen läheisesti liittyvän voi- ja juustoteollisuuden pääalueita ovat Ontario ja Quebec, joissa olevat suuret kaupungit ovat hyviä kuluttajia. Täältä viedään myös suuria määriä kermaa Yhdysvaltain tiheästi asutuille teollisuusalueille. Kerman vienti oli vuonna 1925 yli 30 miljoonan kilon. Kondenseeratun maidon valmistus ja vienti lisääntyvät myöskin vuosi vuodelta.

Kanadan hallitus pyrkii erikoisesti parantamaan kotimaista karjaa, risteyttämällä sitä parhaiden maahantuotujen siitoseläinten kanssa. Eniten levinnyt lienee mustanvalkea holsteinilainen rotu, mutta myös on maassa joukko mainioita, Englannista tuotuja rotuja, kuten Shorthorn, Angus y. m.

Kanadalainen karja on erittäin vastustuskykyistä ja tervettä, mikä

Ardennerhevosvaljakko (Glenora, Saskatchewan).

johtuu siitä, että eläimet kulkevat laitumella niin pitkän aikaa. Tuberkuloosi sekä turpa- ja sorkkatauti ovat miltei tuntemattomia.

Sianhoidolla on kanadalaisessa karjataloudessa suuri merkitys. Täällä viihtyvät parhaiten etupäässä Englannista tuodut rodut, kuten Yorkshire, Barkshire y. m. Kannattavimmaksi on sianhoito osoittautunut Ontarion maissinviljelysseuduilla sekä tämän provinssin ja Quebecin meijerialueilla. Kanadalaista silavaa myydään amerikkalaisissa kauppapaikoissa korkeampiin hintoihin kuin amerikkalaista.

Hevosten käyttäminen ja kasvattaminen lisääntyy vuosi vuodelta. Huolimatta traktorien yhä suuremmasta leviämisestä on hevonen edelleenkin halvinta työvoimaa tavalliselle farmarille. Niinpä pidetään varsinkin Saskatchewanissa, mutta myöskin Itä-Kanadassa paljon hevosia siitostarkoituksia varten pienilläkin farmeilla. Hevosensiitosta suuressa mittakaavassa harjoitetaan vielä lukuisilla rancheilla (hevossiittoloissa).

Kanadalaisen hevosen erikoisominaisuuksia ovat kaunis ja voimakas rakenne, ja kanadalaiset hevoset pitävät helposti puolensa kilpailussa muiden maiden hevosien kanssa kansainvälisissä näyttelyissä.

Lampaanhoito ei ole vielä saavuttanut sitä merkitystä, jota voisi odottaa tähän tarkoitukseen soveltuvien suurien maa-alojen vuoksi. Lampaita pidetään enimmäkseen vain pienempiä laumoja muutamilla

Kanatarhoja Ontariossa.

farmeilla. Eniten pidetään Shropshire-rotua ja sen ohella Oxford- ja Leicester-rotua. Monilla seuduilla Quebecin provinssissa kehrätään villa vielä nykyäänkin langaksi pitkinä talvi-iltoina.

Jokaisella talolla on joukko siipikarjaa: kalkkunoita, hanhia, ankkoja ja varsinkin kanoja. Pienemmissä taloissa harjoitetaan usein laajaa kananhoitoa, jota melkein voisi kutsua munantuotannoksi. Yleensä pitävät suuret maakartanot munimiskanana yhden vuoden ajan valkoista italialaista kanaa (valkoista Leghornia) ja myyvät sen sitten. Kokemus on osoittanut, ettei kannata käyttää kanoja vuotta kauempaa munimiskanoina. Siellä, missä sähkövaloa saadaan halvalla, pidetään kanalat valaistuina kello kymmeneen ja yhteentoista illalla, minkä kautta kanat saadaan munimaan aikaisemmin ja ahkerammin.

Kananhoidolla on Kanadassa huomattava sija, ja monet pientilalliset suurten kaupunkien läheisyydessä hankkivat itselleen täten hyviä tuloja, varsinkin hedelmän- ja marjanviljelyksen yhteydessä.

Muu siipikarja, jota pidetään lihan vuoksi, antaa maanviljelijälle hyviä tuloja. Varsinkin kalkkunoilla, jotka ovat hyvin tavallisia, on hyvä menekki.

Lisäksi on yksi eläinhoidon haara, joka viimeisinä kymmenenä vuotena on edistynyt huomattavasti ja jota voi pitää tyypillisesti kanadalai-

Kettufarmeja New Brunswickissa.

sena, nimittäin turkiseläinten kasvatus. Prince Edward Islandin provinssissa, joka on tämän elinkeinohaaran pääpaikka, on yli 5,000 kettufarmia.

Yleensä pidetään sini- ja hopeakettuja. Siitokseen käytetään sopivimmin eläimiä, jotka ovat syntyneet vapaudessa. Kuten sanottu, on tämä omituinen teollisuus vielä aivan alussaan, mutta koska turkisten tarve lisääntyy yhäti ja voidaan ainoastaan osaksi tyydyttää metsien eläimillä, on sillä varmaankin suurenmoinen tulevaisuus edessään. Turkiseläinten kasvattaminen vaatii kuitenkin, paitsi melkoisia rahavaroja, myöskin perinpohjaisia ammattitietoja ja erikoisopintoja, jotta sillä olisi menestymisen mahdollisuuksia, minkä vuoksi se ei sovellu uudistulokkaalle, jollei tämä jo aikaisemmin ole ollut sen kanssa tekemisissä.

MEHILÄISHOITO.

Vaikkakin mehiläishoito Kanadassa yhä lisääntyy, on tällä tulolähteellä kuitenkin vielä suuret kehittymisen mahdollisuudet. Kanadassa on ainoastaan harvoja paikkoja, joissa kannattavaa mehiläishoitoa ei voi harjoittaa.

Hyvä kalaonni.

Kaikilla valtion koefarmeilla on jo useina vuosina järkiperäisellä mehiläishoidolla saatu suuria määriä hunajaa. Valkoapilaasta, jota on kaikkialla, saavat mehiläiset parasta hunaja-ainesravintoa.

Kanadassa on kaikkea, mitä tarvitaan mehiläishoidon kehittymiseksi, mutta sieltä puuttuu vielä mehiläisiä ja mehiläisten hoitajia. Ilmasto on sopiva, kasveja, joista mehiläiset saavat hunaja-ainesta, on paljon ja markkinat ovat erinomaiset.

KALASTUS.

Kuten jo alussa mainittiin, on Kanada rikkaampi järvistä ja joista, kuin tuskin mikään muu maa, ja näissä on niin runsaasti kaloja, että Kanadaa on täydellä syyllä nimitetty „urheilukalastajien paratiisiksi". Tämä rikkaus jää kuitenkin kokonaan hyväksikäyttämättä harvan asutuksen vuoksi. Mutta joka vuosi saapuu tuhansia amerikkalaisia Kanadaan harjoittamaan urheilukalastusta.

Siellä tavataan useita eri kalalajeja: forelleja, ahvenia y. m., joten kalastus ei ole ainoastaan hauskaa huvitusta, vaan myöskin monessa tapauksessa hyvä tulolähde.

Metsästyssaalis.

Tuhansien mailien pituisella Atlantin rannikolla ja melkein yhtä pitkällä Tyynen meren rannikolla sekä suurten järvien rannoilla on ammattikalastuksella hyvin suuri merkitys. Esimerkiksi Columbiassa on kehittynyt laaja kalasäilyketeollisuus, joka vie lohia ja hummereita kaikkiin maailman osiin. Lohensaaliin arvo on tässä provinssissa yli 10 miljoonan dollarin vuodessa. Varsinkin hummerin pyynti kasvaa huomattavasti itärannikolla, missä sitäpaitsi pyydystetään paljon suuria merikaloja, kuten esim. turskia ja koljia, joita viedään Yhdysvaltoihin.

Hudsonin-lahden suunnattomia, vielä melkein koskemattomia kalarikkauksia voidaan sitten käyttää hyväksi, kun sinne nyt rakenteilla oleva rautatie on valmistunut.

Kalastuksen tuotto on Kanadassa jo nyt noin 35 miljoonaa dollaria vuodessa.

METSÄSTYS.

Kanada ei ole ainoastaan urheilukalastajan, vaan melkein vielä suuremmalla syyllä urheilumetsästäjän paratiisi. Täällä tapaamme vielä sen alkuperäisen eläinmaailman, josta luimme lapsuudenaikamme intiaanikirjoista ja joka sai meidät innostumaan ja kaipaamaan näitä erinomaisia metsästysmaita.

Kanadan metsissä on kaikenlaisia metsäeläimiä, esim. kanadalaisia poroja, joita täällä nimitetään karibou'ksi, hirviä ja kaukana pohjoisessa myöskin biisonipuhveleita. Puhvelilaumoista, joihin ennen kuului miljoonia puhveleita, on nyt enää jäljellä pari kolme noin 10,000 puhvelia käsittävää laumaa, joita säilytetään sukupuuttoon kuolemasta erikoisesti varatulla alueella Albertan valtiossa. Albertan ja British Columbian vuoristoseuduissa on villejä vuoristolampaita ja vuohia. Mustia karhuja on vielä melkein kaikkialla pohjoisissa metsissä.

Joissa ja järvissä vilisee villisorsia ja hanhia, ja tasangoilla on monenlaisia villejä kanoja ja fasaaneja.

Tämän kirjan kirjoittaja hankki vuonna 1912 seitsemän jänistä Saksasta ja laski ne vapauteen Ontarion provinssissa sijaitsevan Brantfordin läheisyyteen. Ne lisääntyivät tavattomasti ja ovat nykyään levinneet yli koko Lounais-Ontarion. Varmaankin viihtyvät ne hyvin sikäläisissä olosuhteissa, sillä keskimäärin ovat ne jonkun verran suurempiakin kuin sukulaisensa kotiseudulla.

Kanadan metsät ovat kuuluisat turkiseläinrikkaudestaan. Joka vuosi saatujen nahkojen ja turkisten arvo on useita miljoonia. Vesistöissä on runsaasti majavia, jotka ovat hyvin arvokkaita nahkansa vuoksi. Pohjois-Kanadan suunnattomissa metsissä on myöskin susia.

Hallitus koettaa suojella tätä runsasta metsänriistaa sukupuuttoon häviämästä useilla suojeluslaeilla, joiden noudattamista valvotaan ankarasti. Vuoriseudut, suoperäiset maat ja aarniometsät ovat myöskin metsänriistan luonnollisia suojelusalueita. Sitäpaitsi ovat sekä dominionin hallitus että eri provinssien hallitukset eroittaneet n. s. metsänriistareservatiooneja, yhteensä noin kahdeksan miljoonaa hehtaaria metsämaata, suojaksi metsänriistalle. Näitä alueita ei saa asuttaa.

Luvallisena aikana on metsästys Kanadassa sallittu kenelle tahansa, joka hakee luvan. Mitä suurriistaan tulee, on kuitenkin kaadettavien eläinten lukumäärä laissa rajoitettu, kun sitävastoin villisorsia ja peltopyitä saa lain mukaan ampua kahteen tusinaan saakka päivässä.

METSÄNHOITO.

Kun kuulee puhuttavan Kanadasta, tulee tahtomattaankin ajatelleeksi suunnattomia metsäalueita. Jos on totta sananlasku, että maan suurin rikkaus on sen metsissä, on Kanada maailman rikkaimpia maita. Vaikkakin Kanada jo nyt on ensimmäisiä puutavaraa vieviä maita, on toistaiseksi ainoastaan mitättömän pieni osa sen suunnattomista met-

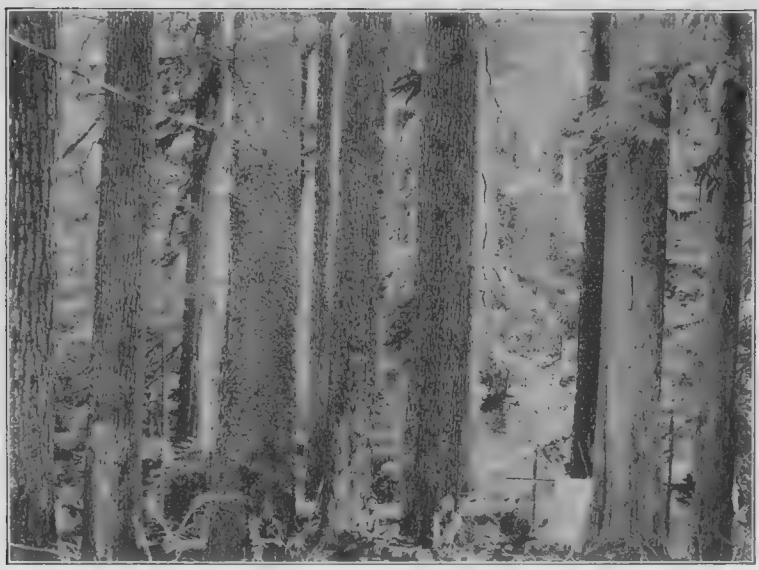

Metsää British Columbiassa.

sistä otettu käytäntöön. Ne ovat enimmäkseen vielä yhtä koskemattomia kuin tuhat vuotta sitten. Siellä, missä nyt aukeaa viljavia maita, kasvoi vielä sukupolvi sitten tiheä aarniometsä, lukuunottamatta preeriaseutuja. Kirves ja auro työskentelivät käsi dädessä, avaten kulttuurille hehtaarin toisensa jälkeen. Siitä huolimatta on vielä nykyään noin kolmas osa maan koko pinta-alasta metsän peitossa. Siitä alueesta on taasen hallituksen toimesta noin kolmas osa järkiperäisen metsänhoidon alaisena. Ollen liian kaukana rautateistä ja joista on suurin osa Kanadan metsärikkauksista saavuttamattoman matkan takana ja odottaa, että tulevat sukupolvet käyttävät sitä hyväkseen.

Kanadan metsissä tavataan pääasiallisesti tärkeimmät pehmeät puulajit (mänty, kuusi, haapa j. n. e.), mutta kuitenkin on olemassa suuria koivu-, vaahtera- ja muita kovan puun metsiä. Kun ottaa huomioon sellaiset raaka-ainevarastot, ei sovi ihmetellä, että puutavaran valmistus on tuotantoarvoonsa nähden toisella sijalla heti maanviljelyksen jälkeen. Vuonna 1926 oli valmistettujen puutavaroiden arvo noin 242 miljoonaa dollaria.

Raaka-aineen tuotannossa paperin valmistusta varten on Kanada johtavassa asemassa. Sen vuotuinen tuotanto on noin 22 miljoonaa tonnia, josta suurin osa menee Yhdysvaltoihin. Kanadan puutavara-

Puiden kokoamispaikka S:t John-joen varrella.

teollisuus toimitti vuonna 1926 yksinään 37 % Yhdysvaltain koko paperintarpeesta, mikä vastaa 25 %:in lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna.

Amerikkalaiset pääomansijoitukset Kanadan puutavarateollisuuteen lisääntyvät vuosi vuodelta. Sama on laita useilla muillakin teollisuusaloilla.

VUORITEOLLISUUS

Paitsi tyhjentymättömiä metsärikkauksiaan on Kanadalla paljon kaikenlaisia metalleja, joiden arvoa ja merkitystä tuskin voi arvioidakaan. Se teollisuus, joka käyttää niitä hyväkseen, on vielä vasta aivan alussaan, sillä siihen tarvitaan ennen kaikkea pääomaa. Kuitenkin oli kokonaistuoton arvo vuonna 1926 hyvän joukon yli 200 miljoonaa dollaria. Kanadan alueen suunnattoman laajuuden vuoksi on tähän saakka ollut mahdotonta edes pintapuolisestikaan tutkia sen mineraalirikkauksia, ja Pohjois- ja Luoteis-Kanada on tässä suhteessa vielä aivan tuntematonta maata.

Joka vuosi tehdään uusia arvokkaita hiili- ja malmilöytöjä, ja maan jatkuva asutus tulee varmaankin edistämään Kanadan vuoriteollisuuden menestyksellistä kehitystä. On tuskin kulunut viittätoista vuotta siitä,

kun keksittiin rikkaat kobolttivarastot porcupine- ja kobolttialueilla Luoteis-Ontariossa, mikä tapahtui pohjoista Ontarion rautatietä rakennettaessa. Nykyään on koko piiri yhtenä suurena hopeakaivoksena. Laajat kulta- ja kuparikerrostumat Rouynpiirissä Quebecin provinssissa olivat vielä neljä vuotta sitten tuntemattomat. Nyt on siellä vilkas teollisuusalue, jonka yhdistää ulkomaailmaan kaksi rautatietä sekä yksi Kanadan ensimmäisistä lentolinjoista jokapäiväisine liikenneyhteyksineen.

Kuten sanottu, ei kukaan voi tietää, mitä aarteita Kanadan maaperässä on vielä kätkettynä ja mitä hämmästyttäviä löytöjä vielä tullaan tekemään. Malmien tuotannon kasvava merkitys ilmenee seuraavista numeroista: vuonna 1890 oli kaivettujen metallien ja mineraalien arvo noin 3 ½ dollaria asukasta kohti, mutta ainoastaan 30 vuotta myöhemmin oli vastaava luku noussut 26 dollariin 40 centtiin.

Veisi liian pitkälle perinpohjaisesti käsitellä Kanadan merkitystä tässä suhteessa. Sentähden seuraa tässä ainoastaan lyhyt yleiskatsaus tärkeimmistä löydöistä.

Ne ovat: kobolttia Pohjois-Ontariossa, kuparia Pohjois-Ontariossa, Quebecissä, Manitobassa ja British Columbiassa, kultaa ja hopeaa samoissa provinsseissa sekä Yukonin piirissä, rautaa Pohjois-Ontariossa, Quebecissä, British Columbiassa, Nova Scotiassa ja New Brunswickissä, lyijyä, British Columbiassa, nikkeliä Pohjois-Ontariossa, sinkkiä British Columbiassa ja asbetia Quebecissä. Sitäpaitsi on näissä provinsseissa heliumkaasua, fosfaatteja, eri suolalajeja ja joukko muita mineraaleja.

Kanadan malmikerrostumia ei käytetä vielä hyväksi, koska ei kannattaisi louhia malmia, varsin pitkän kuljetuksen vuoksi. Se on kuitenkin vain ajan kysymys. Nikkeliä ja asbestia valmistaa Kanada noin 80 % koko maailman tuotannosta.

Itä- ja länsirannikolla on suuria hiilikerrostumia, ja Kanadan hiilivarastojen lasketaan vastaavan 16 % koko maapallon hiilivarastoista. Albertan provinssissa on antracitkivihiilialue, jonka lasketaan sisältävän 4,000 miljoonaa tonnia. Siellä samoin kuin Saskatchewanissa on myös suuria ruskohiilivarastoja.

Lounais-Ontariossa ja Albertassa on rikkaita öljy- ja luonnonkaasulähteitä.

VESIVOIMA.

Kanadan vesivoiman järkiperäisestä käyttämisestä, mitä voimaa on runsaasti jokaisessa provinssissa, tulee riippumaan monen teollisuudenhaaran kehitys. Ennen kaikkea on puutavarateollisuus ja malminlouhinta riippuvainen sähkövoimasta eli „valkoisesta hiilestä", joksi sähkövoimaa sattuvasti nimitetään.

Tähän saakka tunnetut ja mitatut putoukset voivat normaaliveden aikana kehittää noin 30 miljoonaa hevosvoimaa ja epäsuotuisain olosuhteiden vallitessa 20 miljoonaa. Näistä suunnattomista voimavarastoista on kuitenkin ainoastaan noin 10 % otettu käytäntöön, ja ne antavat halpaa voimaa ja valoa teollisuudelle ja maanviljelykselle. Tähän tulee lisäksi miljoonittain toistaiseksi mittaamattomia hevosvoimia Pohjois-Kanadan putouksissa ja koskissa. Siellä on voimavarastoja, joita ei koskaan voi tyhjentää ja joiden suuruutta ei vielä ole laskettu.

KAUPPA JA TEOLLISUUS.

Vaikkakin Kanada on ennen kaikkea maanviljelysmaa, ovat kuitenkin sen raaka-ainerikkaudet synnyttäneet teollisuuden, joka kasvaa vuosi vuodelta ja joka jo nyt on tärkeänä tekijänä maan taloudellisessa elämässä.

Tämän kehityksen huomattavana edistäjänä on ollut, kuten jo mainittiin, halvan sähkövoiman saanti. Pääteolisuusalueet sijaitsevat Ontarion ja Quebecin provinsseissa, mutta myöskin muissa provinsseissa on paljon teollisuuslaitoksia. Sellaisia laitoksia lasketaan Kanadassa olevan nykyään 25,000, ja ne antavat hyvin palkattua työtä noin puolelle miljoonalle työmiehelle.

Muista teollisuudenhaaroista mainittakoon ennen kaikkea myllyteollisuus, jonka merkitys kasvaa vuosi vuodelta. Kanadalla on maailman suurimmat myllylaitokset, ja vehnäntuotannon alituisen kasvamisen vuoksi rakennetaan joka vuosi useita suuria myllyjä tyydyttämään viennin tarvetta.

Toisia tärkeitä teollisuudenhaaroja, jotka erikoisesti jalostavat maanviljelyksen tuotteita, ovat teurastamot ja säilyketehtaat. Edelleen huomattakoon, lueteltuina tuotannon arvon mukaisessa järjestyksessä, paperitehtaat ja sahat, valo- ja voima-asemat, automobiili- ja moottoritehtaat, puuvillatehtaat ja kutomot, sokeritehtaat ja öljynpuhdistuslaitokset.

Maanviljelyksen ja kukoistavan teollisuuden rinnalla on yhdenvertaisena kauppa. Se ilmenee vuoden 1926 vienti- ja tuontinumeroista,

Tori Ottawassa.

joiden mukaan koko tuonnin arvo oli 893,366,000 dollaria, samalla kuin viennin arvo oli 1,058,763,000 dollaria.

Vuosina 1909—1913 tuli englantilaisten tietojen mukaan 24 % maailman koko viljanviennistä Venäjän osalle, 13 % Argentiinan, 11 % Kanadan, 8 % Yhdysvaltain, 7 % molempien Intiain ja Romaanian, 6 % Australian osalle j. n. e. Koko Brittein valtakunnan osuus lienee silloin ollut hieman enempi kuin neljännes. Vuosina 1925—1926 oli Kanada ensimmäisellä sijalla sen osuuden ollessa 52 %. Sitten seurasi Argentiinan 16 %, Yhdysvaltain 14 %, Australian 10 % j. n. e. Viljanviennissä on Venäjä nykyään epävarma tekijä, kun taasen brittiläinen maailmanvaltio valvoo kahta kolmattaosaa koko maailman viljanviennistä ja Kanadalla puolestaan on valvottavana enemmän kuin puolet.

Tärkeimmät vientitavarat olivat, paitsi viljaa, jauhot, kondensoitu maito, lihatuotteet ja muut raaka-aineet.

Vienti jakaantuu eri tuotteiden kesken seuraavasti:

	Dollaria.		Dollaria.
Vehnä	364,201,388	Kulta	25,968,094
Paperi	102,700,942	Kaura	24,237,693
Vehnäjauhot	69,687,598	Ohra	23,182,111

Meijeri New-Brunswickissa.

Lankut ja laudat ...	66,842,346	Rimat	310,586,139
Puumassa	49,909,870	Asbesti	9,920,900
Lihatuotteet	37,111,933	Kattopäreet	9,540,674
Kala	36,531,000	Perunat	9,327,274
Automobiilit	35,717,438	Voi	8,773,125
Juusto	33,718,587	Sokeri	19,980,027
Karja	18,081,479	Lyijy	13,292,720
Raa'at vuodat	17,197,666	Paperipuut	13,056,057
Alkoholi	15,712,222	Pellavansiemenet ...	12,883,015
Kumirenkaat	14,003,701	Nikkeli	12,829,244
Kuparimalmi	13,945,037	Hopea	12,365,576
Maanviljelyskalut ...	13,628,341		

Tuontinumerot ovat seuraavat:

Kivihiili	56,109,793	Rautalevyt, pelti	22,640,697
Raakasokeri	32,121,839	Hedelmät	19,703.278
Koneet	32,031,669	Silkkitavarat	18,362,770
Raakakumi	31,982,571	Sähkökoneet	16,016,003
Maanviljelyskoneet ..	13,336,050	Automobiilit	15,795,228

Höyrypannut	12,861,592	Kirjat ja painotuotteet	12,148,805
Kartattu villa	12,861,128	Bensiini	11,636,436
Tee	12,188,046	Pumpulitavarat	11,186,938
Petroli	30,132,936	Nahat	10,548,235
Raaka puuvilla	28,858,520	Kasvisöljyt	9,535,575
Väkijuomat ja viinit	24,937,627	Paperi	9,403,738
Automobiiliosat	23,111,109		

ASUTUS.

Kanadan kehitys on tähän asti riippunut ja tulee myöskin tulevaisuudessa riippumaan suureksi osaksi maahanmuutosta. Kaikesta siitä, mitä Kanada nykyään on ja mitä sillä on, on sen kiittäminen maahanmuuttajia. Ilman heitä olisi kai maa yhä nykyäänkin intiaanien hallussa ja puhvelilaumat kulkisivat laitumella niillä alueilla, jotka nyt ovat raivatut viljelykselle.

On senvuoksi selvää, että sellaiselle maalle kuin Kanada, joka käsittää 1/16 koko maapallon pinta-alasta, ja kätkee vähintään yhtä paljon sen luonnonrikkauksista, täytyy asutuskysymyksen tulla erittäin polttavaksi. Maata voi verrata suureen tehtaaseen, joka on hyvin varustettu raakaaineilla ja jonka tuotantokyky on suuri, mutta jolta puuttuu liikepääomaa ja ennen kaikkea työmiehiä. Tämä selviää vertailusta muiden maiden asukastiheyteen. Englannissa on 650 ja Belgiassa 658 asukasta neliömailia kohti, Yhdysvalloissa on 30 ja Suomessa noin 16, mutta Kanadassa ainoastaan 3 asukasta neliömailia kohti. Vaikkakin laskisi pois kaikki alueet, joita ei voi asuttaa — sellaisia on myöskin Yhdysvalloissa — tulee asukasmääräksi korkeintaan 10 asukasta neliömailia kohti Kanadan viljelyskelpoisissa osissa.

Vaikkakin on jo kulunut noin 400 vuotta ensimmäisten valkoisten siirtolaisten saapumisesta Kanadaan, on maan asuttaminen edistynyt tavattoman hitaasti. Suurempi maahanmutto alkoi varsinaisesti vasta siirryttäessä 19. vuosisadasta 20. vuosisataan, jota Kanadan kaukonäköinen, suuri valtiomies Sir Wilfred Laurier nimitti Kanadan vuosisadaksi, vastakohtana 19. vuosisadalle, joka oli Yhdysvaltain.

Vuosina 1900—1923 muutti Kanadaan noin 4 miljoonaa henkilöä huolimatta sotavuosista, jotka luonnollisesti vaikuttivat ehkäisevästi siirtolaistulvaan. Myöskin sodan jälkeisinä vuosina ja sitä seuranneen taloudellisen epävarmuuden aikana oli maahanmuutto Kanadaan aivan vähäinen.

Saskatoonin yliopisto.

Tämän maahanmuuton vastapainona on jo vanhastaan ja oli varsinkin sodan jälkeisinä vuosina voimakas maastamuutto Yhdysvaltoihin, joiden taloudellinen elämä silloin kukoisti. Tämä poismuutto koski vähemmän maanviljelijöitä kuin teollisuus- ja maatyömiehiä, jotka löysivät helposti työtä lähellä olevilla teollisuusalueilla Yhdysvalloissa, eivätkä olleet mitenkään sidottuja kotiseutuun.

Nyt ovat olosuhteet Kanadassa parantuneet. Ihmisvirta alkaa palata takaisin, ja samalla saapuu Yhdysvalloista yhä useampia siirtolaisia, jotka ovat huomanneet maan suuret mahdollisuudet ja tahtovat tehdä sen uudeksi kodikseen.

Kanadan hallituksen pyrkimyksenä on pääasiallisesti hankkia vakituisia asukkaita vakinaisesti asumaan asettuvien maanviljelijöiden maahanmuuton kautta, minkä kautta myöskin voidaan luoda suurempia ansiomahdollisuuksia niille tuhansille sesonkityöläisille, jotka tavallisesti poistuvat Kanadasta, kun sesonki on lopussa.

Kanadan hallituksen siirtolaispolitiikka perustuu yleensä viimeisten kahdenkymmenen vuoden kokemuksiin, ottaen mahdollisimman suuressa määrin huomioon maan tarpeet. Periaatteena on lyhyesti sanoen:

Epämieluisat maahanmuuttajat estetään saapumasta, kun taasen kaikki, joille annetaan arvoa, otetaan vastaan avoimin sylin.

ENITEN SUOSITTU MAAHANMUUTTAJA.

Kutka ovat eniten suosittuja maahanmuuttajia? Suurin piirtein katsoen kaikki henkilöt, jotka ovat soveliaita ja halukkaita ottamaan osaa maan suurien luonnonrikkauksien kehittämiseen ja hyväksikäyttämiseen sekä edistämään maan kehitystä.

Näihin lasketaan Kanadassa ennen kaikkea maanviljelijät ja naispuoliset talousapulaiset. Näitä haluaa Kanadan hallitus erikoisesti mielellään vastaanottaa, koska heillä tulee olemaan parhaat ansiomahdollisuudet sekä suurimmat mahdollisuudet hankkia itselleen toimeentulonsa suhteellisen lyhyessä ajassa. Myöskin henkilöitä, jotka ovat kasvaneet maalla ja joilla on kokemusta maanviljelyksestä, mutta jotka sittemmin ovat harjoittaneet muuta ammattia, päästetään mielellään maahan, jos heillä on aikomuksena ryhtyä harrastamaan maanviljelystä

Sitävastoin saavat siirtolaiset, jotka saapuvat Kanadaan hakeakseen paikkoja kaupungeissa konttoristeina, hotellien tarjoilijoina j. n. e., kokea monta pettymystä. Kilpailu on erittäin ankara, ja sellaisen, jolla ei ole erikoisen laajoja tietoja, ja joka ei hallitse maan kieltä, lienee vaikea hankkia itselleen työtä, joskin hänet päästetään maahan.

Tähän luokkaan kuuluvia henkilöitä tahdon sentähden ehdottomasti varoittaa muuttamasta Kanadaan. Poikkeukset vain vahvistavat täällä sääntöä. Jos sellaiset maahanmuuttajat ovat voineet päästä eteenpäin ja hankkia itselleen arvonantoa ja rikkautta, niin ovat he siinä kyllä enimmäkseen onnistuneet vasta tehtyään monta vuotta kovaa ruumiillista työtä ja taitavasti hyväkseen käyttämällä erikoistietojaan. Tunnen esimerkiksi erään entisen opettajan, joka työskenteli kolme vuotta eräässä paitatehtaassa vaimonsa ja täyskasvaneen tyttärensä kanssa. Hänen säästönsä sallivat hänen antautua erikoisalalle, nimittäin homeopatiaa harjoittamaan ja nyt on hänellä varma toimeentulo. Eräs toinen, entinen upseeri, on monen kovan työvuoden jälkeen farmeilla ja tehtaissa hankkinut itselleen edullisen paikan pörssivälittäjänä. Muuan toinen on taasen erään pankin hallituksen varapuheenjohtajana sangen hyvällä palkalla. Hän tuli Kanadaan nuorena pankkivirkailijana, ja hänen täytyi ensin työskennellä monta vuotta maataloissa, ennenkuin hänen onnistui saada paikka omalla alallaan. Sellaisia esimerkkejä voidaan luetella loppumattomiin, mutta, kuten sanottu, menestymisen ehtona on, ettei pelkää ruumiillista työtä. Ja vielä tärkeämpää kuin maanviljelysalalle aikovalle on sellaiselle siirtolaisille maan kielen oppiminen.

Englanninkielen taito on mitä tärkein jokaiselle, joka haluaa pyrkiä eteenpäin, olipa hän sitten maanviljelijä, konttoristi tai apulainen. Ei

Saskatoonin yliopisto.

tarvitse luulla oppivansa kieltä aivan pian seurustelussa muiden kanssa, vaan sitä on opiskeltava hyvien oppikirjojen avulla, jos se vain suinkin on mahdollista. Niiden, joilla on tilaisuutta ottaa osaa iltakursseihin, kuten erikoisesti naisilla, joilla on paikka kaupunkilaisperheissä, tulee välttämättä käyttää niitä hyväkseen, eikä saa luulla olevansa siihen liian vanha. Ei olla koskaan liian vanhoja oppimaan. On luettava ja puhuttava englantia, missä vain suinkin on tilaisuutta, eikä saa olla millänsäkään, jos ei se alussa käykään niin hyvin. Kanadalaiset ovat ymmärtäväisiä ja suopeita ihmisiä, eikä heille koskaan johtuisi mieleenkään halveksia ketään hänen kielensä vuoksi. Koskaan ei tapahdu, että kanadalainen pilkallisesti nimittäisi suomalaista „foreigner"iksi, vaikkakin hän tämän kielestä huomaisi, että hän on muukalainen, mikä sensijaan tapahtuu hyvin usein Yhdysvalloissa.

Tässä yhteydessä tahtoisin antaa hyvän neuvon, joka tulee helpottamaan siirtolaista hänen eteenpäin pyrkiessään ja jonka paikkansapitävyyden olen todennut kaikkialla monivuotisen oleskeluni aikana maassa. Kun joku matkustaa ulkomaille, on hänen pyrittävä niin paljon kuin mahdollista mukautumaan maahan ja sen asukkaisiin. Sillä en tarkoita, että hänen on luovuttava kotiseutunsa hyvistä tavoista, mutta hänen on pidettävä silmät ja korvat auki sekä omaksuttava kaikki hyvä ja käy-

tännöllinen, mitä hän näkee ja kuulee uudessa ympäristössään. — Siinä on varmasti paljon arvokasta.

Muuttaminen toiseen maahan ei merkitse ainoastaan joutumista uusiin oloihin, joihin mukautuu mielellään, vaan useamminkin pakollista mukautumista outoihin olosuhteisiin, joihin on asetuttava mahdollisimman hyvällä tavalla, usein ainoastaan muutamiksi lyhyiksi vuosiksi, mutta usein myöskin koko elämäksi. Silloin on luovuttava monesta mukavuudesta ja monesta rakkaasta tavasta.

Siitä huolimatta tapaa vain harvoja, jotka tahtoisivat saada takaisin vanhan maansa olot, päästyään ensimmäisten vaikeiden vuosien sivu. Siirtolaisella uudessa maassa on verrattuna niihin, jotka ovat jääneet kotiseudulleen, se etu, että hänen lapsena voivat järjestää elämänsä ja tulevaisuutensa kokonaan toisella tavalla, kuin hän itse on voinut tehdä ja kuin he olisivat voineet, jos olisivat jääneet Eurooppaan.

Ei saa milloinkaan unohtaa, että siirtolaisen täytyy usein voittaa aavistamattomia vaikeuksia. Usein ei hän ensiksi löydä sitä työtä, jota hän oli toivonut: syntyy paljon väärinkäsityksiä, varsinkin jos hän ei osaa englantia ja jos tavat ovat hänelle tuntemattomia. On kuitenkin kestettävä kaikki kärsivällisesti, sillä kyllä se kerran tulee palkituksi.

Oma maa ja parempi tulevaisuus ovat ne mahdollisuudet, jotka Kanada ennen kaikkea tarjoaa siirtolaiselle. Kanadan hallitus haluaakin saada erikoisesti sellaisia siirtolaisia, joilla on päämääränä tämä eikä mahdollisimman pikainen rikastuminen. Senvuoksi onkin maanviljelijä erikoisesti hallituksen suosima.

Luonnollisesti annetaan myöskin ammattitietoja omaavien siirtolaisten, kuten insinöörien, vuorityömiesten, puutarhurien j. n. e. muuttaa maahan, ja heille on olemassa kiitollista työmaata hyvine tuloineen. Tästäkin voidaan esittää esimerkki, joka on aivan ainutlaatuinen: Sivistynyt, nuori maanviljelijä aloitti puutarhatyöläisena 6 dollarin viikkopalkalla. Hänen kykeneväisyydestään ja ammattitiedoistaan, joita hän pian hankki itselleen, oli seurauksena, että hän jo neljän vuoden kuluttua sai huomattavan paikan maan suurimman vihannesfarmin johtajana, jolla farmilla työskentelee usein satoja henkilöitä.

Käsityöläiset, varsinkin rakennustyöläiset, kuten puusepät, lukkosepät ja puutyöntekijät, saavat useinkin kannattavaa työtä talonpoikaistaloissa ja uusissa asutusyrityksissä. On selvää, että heidän alussa täytyy tyytyä yksinkertaisempaan työhön. Heillä on tilaisuutta harjoittaa ammattiaan asutusyrityksissä, mutta on suositeltavaa, että heti alussa hankkii itselleen vähän maata joko vuokraamalla tai ostamalla ja siitä saaduilla tuloilla peittää osan elinkustannuksiaan, ollakseen siten

riippumaton. Sellaisia mahdollisuuksia on varsinkin väkirikkaiden paikkakuntien läheisyydessä, jossa miehet voivat työskennellä ammatissaan, muiden perheenjäsenten viljellessä maata. Tunnen erään kivipiirtäjän, josta tällä tavalla on tullut rikas mies. Hän säästi melkein koko viikkopalkkansa kivipiirtäjänä, koska pieni farmi tuotti melkein kaiken, mitä hän tarvitsi elämiseen. Tällaista tapaamme myöskin Suomessa, missä käsityöläiset varsinainen ammattinsa ohella usein hoitavat pientä maanviljelystä.

Toisessa paikassa on jo mainittu, että teollisuuden kehitys tarjoaa suuria pääomansijoitusmahdollisuuksia. Insinööreillä ja teknikoilla, varsinkin sellaisilla, joilla on erikoistietoja, on hyvät toimeentulomahdollisuudet, ja erittäinkin niillä, joiden erikoisalana on vuori- ja kaivosteollisuus sekä puutavarateollisuus, on hyvä tulevaisuus. Luonnollisestikaan eivät tulokkaat näilläkään aloilla voi heti päästä johtaviin asemiin. Myöskin heidän tulee aloittaa ruumiillisen työn tekijöinä ja kohota henkilökohtaisen kykynsä avulla. Edelleen on kielentaito heille tärkeä. Mitä parempi kielentaito, sitä suuremmat menestymisen mahdollisuudet. Jos asianomaisella on pääomaa, tarjoutuu hänelle luonnollisesti heti alussa parempia mahdollisuuksia.

Sivistyneet maanviljelijät, jotka Euroopassa ovat toimineet tilanhoitajina, pehtoreina j. n. e., eivät voi laskea pääsevänsä heti samanlaiseen asemaan. Siihen vaaditaan ennen kaikkea englanninkielen taitoa ja Kanadan farmiolojen perinpohjaista tuntemusta, jotka muuten ovat Euroopan olosuhteista poikkeavat. Itse asiassa ei sellaisia paikkoja olekaan paljon Kanadassa. Siihen on maa vielä liian nuori ja tarvitsee jokaisen käsivarren tuottavaan työhön. Tilanhoitajan tehtävät kuuluvat täällä yleensä työnjohtajalle, jonka nimena täällä on „foreman". Sellaisten maahanmuuttajien on sentähden oman etunsa vuoksi ensin etsittävä käytännöllistä farmityötä. Jos heillä on pääomaa, voivat he ostaa maata edulliseen hintaan, mutta heidän tulee noudattaa suurta varovaisuutta, kuten tämän kirjan eräässä toisessa kohdassa mainitaan.

Puutarhurit, joilla on jonkun verran pääomaa, voivat usein hankkia itselleen pienen sopivan maanviljelyspalstan väkirikkaiden paikkakuntien läheisyydessä, vaikkakin ensin vain vuokraajina. Myöskin tällä alalla kuten muissakin ammateissa on menestymisen ehtona ahkeruus ja kestävyys.

Lääkärin, joka on suorittanut tutkintonsa Suomessa, täytyy suorittaa uusi tutkinto Kanadassa englanninkielellä. Ainoastaan poikkeustapauksissa asianomainen hallitsee kielen niin perinpohjaisesti, että tutkinto heti voidaan suorittaa. Englantilaisen ammattisanaston oppimiseksi ja

praktiikan saamiseksi on sentähden suositeltavaa, että ensin ottaa paikan jossain sairaalassa sairaanhoitajana. Täten tarjoutuu tilaisuus tutustua perinpohjin kieleen ja praktiikkaan seurustelussa työtoverien kanssa, niin että tutkinnon suorittaminen on mahdollista jo muutaman vuoden kuluttua. Luulen, että kannattavaa praktiikkaa voi hankkia itsellensä varsinkin vasta-asutetuilla seuduilla.

Korkeammista luokista lähtöisin oleva eurooppalainen siirtolainen, joka siihen saakka on tuntenut ruumiillista työtä vain nimeltä, saa oppia Kanadassa tekemään sitäkin. Kanadassa, kuten kaikissa uusissa maissa, vallitsee nimittäin kokonaan toinen käsitys ruumiillisesta työstä kuin Euroopassa. Kanadassa ei ruumiillinen työ ole mitään alentavaa, päinvastoin, se tuottaa ihmiselle kunniaa. Käytännöllinen äly yhtyneenä tahtoon tehdä työtä auttaa paremmin eteenpäin kuin todistukset ja diploomit, joiden arvo on yleensä vähäinen. Täällä sanotaan: Näytä, mihin kykenet!

PARAS TAPA PÄÄSTÄ ITSENÄISEKSI.

Minulla on varma vakaumus, ettei ole olemassa mitään muuta maata, missä kykenevä maanviljelijä niin pian voi päästä jaloilleen ja tulla itsenäiseksi, kuin Kanada.

Sille, jolla jo on tarpeeksi pääomaa, on se suhteellisesti helppoa, mutta myöskin muut, joilla ei ole erikoisia rahavaroja, löytävät täältä, jos he ovat kykeneviä, kaikki, mitä tarvitaan itsenäiseksi tulemiseen: hyviä ansiomahdollisuuksia, edulliset vuokraolot ja halpaa maata.

Ei ole suositeltavaa niille, joilla ei ole tarpeeksi rahoja käytettävänään, ostaa maata heti maahan saapuessaan. Mutta myöskin sen, joka tuo mukanaan pääomaa, mutta joka ei ensiksi tahdo työskennellä muiden maatiloilla saadakseeen siten käytännöllistä kokemusta, täytyy ehdottomasti kysyä neuvoa asiantuntijoilta. Hallituksen ja rautateiden asiantuntijat antavat mielellään tietoja kaikista kysymyksistä, jotka koskevat maan arvoa y. m.

Vähäisillä rahavaroilla varustetun maanviljelijän pitäisi ensin etsiä ansiomahdollisuuksia ja sen ohella tutustua maan oloihin.

Tähän tarjoaa hänelle parhaan tilaisuuden työskentely jossain talonpoikaistalossa. Siellä oppii hän tietämään, miten eri kylvö- ja viljankorjuukoneita hoidetaan, siellä kokoaa hän kokemuksia kylvöstä ja tutustuu Kanadan karjanhoidon omituisuuksiin.

Hän ei tutustu ainoastaan hoitotapojen erilaisuuksiin, vaan huomaa, että elämä ja olosuhteet yleensä ovat farmeilla kokonaan erilaiset kuin hänen kotiseudullaan vallitsevat, ja hänellä on tilaisuutta tottua niihin

Maatalo Saskatoonin läheisyydessä.

vähitellen. Kanadalaisen maanviljelijäin työ on yleensä helpompaa kuin Suomessa, koska uudenaikaisten koneiden käyttö on enemmän levinnyt. Kyntäessään ja suorittaessaan muita töitä ei kanadalainen talonpoika astu jalkaisin, vaan istuu mukavasti koneen takana sijaitsevalla istuimella. Tästä huolimatta hänen kuitenkin määrättyinä aikoina, esim. satoa korjattaessa, täytyy tehdä ankarasti työtä.

Maanviljelystyömies, jota täällä sanotaan „hired man"iksi tai „farm-hand"iksi, on yhdenvertainen isäntänsä kanssa. Hän kuuluu niin sanoaksemme perheeseen ja syö samassa pöydässä muiden perheenjäsenien kanssa. Ruoka on kauttaaltaan runsasta ja hyvää. Asunto-olot ovat monesti hyvin alkuperäiset, mikä johtuu siitä, että kaikki on niin uutta.

Tänä oppiaikana on tilaisuus ansaita sievoinen summa, sillä vuosikontrahdin tehneen maanviljelystyömiehen palkka on 300 ja 400 dollarin välillä, johon tulee lisäksi vapaa asunto ja ruoka.

Väitetään usein, että maanviljelystyömiehellä Kanadassa on työtä ainoastaan kesällä ja syksyllä, mutta talvet saa hän enimmäkseen viettää työttömänä. Tämä on kuitenkin totuus, josta voi tinkiä. Kykenevällä ja kokeneella maanviljelystyömiehellä on aina mahdollisuus saada kokovuotinen paikka suuressa maalaistalossa. Vaikkei tämä onnistuisikaan hänelle, niin on palkka kesällä ja syksyllä niin runsas, että hän voi teke-

miensä säästöjen avulla tulla toimeen talven yli vähäiselläkin ansiolla. Ne palkat, joita maksetaan lännessä, varsinkin hyvinä satovuosina, ovat niin houkuttelevia, että täytyy asettaa erityisiä työläisjunia idästä suurille vehnäalueille työnhakijoiden kuljettamiseksi, eikä kenenkään tarvitse pelätä tekevänsä turhaa matkaa, sillä työvoiman tarve on suunnaton. Kesällä näkee kaikkialla asemilla, postokonttoreissa j. n. e. ilmoituksia sadon korjuuseen tarvittavasta työvoimasta. Sadon korjuun aikana, joka kestää noin kolme kuukautta, maksetaan yleensä 4—6 dollaria päivältä, johon tulee lisäksi vapaa asunto ja ruoka. Sadepäiviltä lyhennetään kuitenkin palkkaa.

Kanadassa tapaa harvoin ihmisiä, jotka olisivat jo useita vuosia yhtä mittaa palvelleet maataloissa. Tämä riippuu, kuten sanottu, siitä, ettei ole vaikeata jo verraten lyhyen ajan kuluttua päästä itsenäiseksi.

Euroopassa, varsinkin Etelä-Euroopassa, missä suurin osa maata on muutamien tilanomistajien hallussa, on maatiloilla enimmäkseen vakinainen työväki, jonka vanhemmat jo ovat palvelleet siellä. Ainoastaan harvoin onnistuu jonkun heistä päästä pienen tilan omistajaksi, ja jos hän ei tahdo, että hänen lapsistaan tulee koko elämäniäkseen renkejä ja piikoja, ei hänellä ole muuta neuvoa kuin antaa heidän muuttaa kaupunkiin, jossa he tehdastyöläisinä viettävät ehkä vieläkin sidotumpaa elämää kuin maalla.

Kanadassa on sensijaan maahanmuuttaneella maanviljelijällä, jos hän tuntee hyvin olosuhteet ja on säästänyt vähän rahaa, mahdollisuus jo muutamien vuosien kuluttua päästä oman farmin omistajaksi läntisten provinssien hedelmällisillä seuduilla. Maanviljelystyömiehellä, joka on osoittanut olevansa luotettava ja kykenevä, on aina tilaisuus ostaa itselleen maatalo vähittäismaksulla edullisin ehdoin tai vuokraamaan sellainen, jollei hänellä olisi kylliksi varoja sen ostamiseen. Kaikkien uskontunnustusten kirkolliset järjestöt tukevat maahanmuuttajaa ja uudisasukasta tässäkin suhteessa.

MAATILAN VUOKRAAMINEN.

Minun mielestäni on maatilan vuokraaminen n. s. „sato-osuutta" vastaan suositeltavaa, ollen samalla helpoin tapa päästä pian itsenäiseksi, jollei tarvittavaa pääomaa ole vielä käytettävissä. Siinä tapauksessa maksetaan vuokra luovuttamalla osa sadosta, tavallisesti puolet, omistajalle. Jos vuokraaja on vuosien kuluessa säästänyt tarpeeksi sadon

Maatalo Saskatoonin läheisyydessä.

ylijäämästä, voi hän muuttaa vuokrakontrahdin kauppakirjaksi, joka oikeuttaa hänet vapaasti käyttämään koko sadon hyväkseen.

Mutta vuokraamista on pidettävä ainoastaan väliasteena. Jokaisen taitavan maanviljelijän pyrkimyksenä on saada työskennellä omalla maalla, ja vuokraaminen on ainoastaan keino tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Tässä on maanviljelijälle avoinna kaksi tietä, jotka selostetaan tarkemmin tuonnempana. Jos hän aivan erikoisesti haluaa saada omaa maata, vaikkakin hänen varansa ovat vähäiset, voi hän saada n. s. „vapaata maata uudisasukkaille" (homestead). Mutta jos hän tahtoo kulkea varmaa tietä ja hankkia itselleen talon vasta sitten, kun hän on perinpohjin perehtynyt olosuhteisiin ja hankkinut itselleen tarvittavan pääoman, voi hän ostaa talon vähittäismaksulla. Molemmat tavat ovat tuhansissa tapauksissa johtaneet menestykseen, vaikkakin jälkimmäinen tapa on paljon mukavampi.

VAPAATA MAATA UUDISASUKKAILLE.

(Homestead.)

N. s. „vapaa maa uudisasukkaille" (homestead), jota hallitus vielä nykyäänkin luovuttaa muutamissa osissa Kanadaa asutustarkoituksiin, tekee, kuten sanottu, vähävaraisille uudisasukkaille mahdolliseksi saada omaa maata.

Se on aivan raivaamatonta maata, joka vaatii todellista uudisraivaajan työtä, ja uudisasukkaan täytyy antautua vuosikausiksi kovaan työhön. Uudisasutuspalstat ovat tavallisesti 64 hehtaarin suuruisia ja sijaitsevat tavallisesti läntisissä provinsseissa.

Ne ehdot, jotka hallitus asettaa sellaisen maan saantia varten, ovat suhteellisen helpot. Kertamaksu on 10 dollaria, mutta samalla täytyy ilmoittaa, että aikoo tulla Kanadan alamaiseksi. Viljelijän täytyy pystyttää rakennus, jossa hän voi asua, ja jokaisen ensimmäisen kolmen vuoden aikana täytyy hänen viettää vähintään kuusi kuukautta maapalasellaan. On kuitenkin sallittua asua sukulaisten luona, jos heidän farminsa sijaitsee läheisyydessä. Uudisasukkaan täytyy raivata vähintään 18 hehtaaria näiden kolmen vuoden aikana tai hankkia itsellen 5—16 eläintä käsittävä karja, jos hän aikoo erikoistua karjanhoidon alalle. Hallitus tarkastuttaa silloin tällöin maan ja on valmis mielellään auttamaan uudisasukasta kaikella mahdollisella tavalla.

Tosin sijaitsevat nämä alueet nykyään enimmäkseen kaukana rautatiestä, mutta ne vaikeudet, joita uudisasukas aluksi kohtaa, eivät ole enää niin peloittavia kuin ne, joita ensimmäisillä uudisasukkailla oli voitettavinaan, kun he saapuivat maahan. Mutta kuitenkaan ei pidä vähäksyä niitä vaikeuksia, jotka nykyäänkin ovat edessä.

Mainittakoon, että kanadalaisella maanviljelijällä on kaunis tapa saapua katsomaan uudisasukkaita ja auttamaan heitä, kun apua tarvitaan. Kukaan ei kysy, mistä maasta tulokas on kotoisin. He ja heidän vanhempansahan ovat kerran olleet itse samanlaisessa asemassa. He eivät ole unohtaneet, kuinka iloisia ja kiitollisia he olivat vähäisestäkin neuvosta ja avusta.

Uudisviljelyksen raivaaminen on laihaa ammattia ja vaatii tyytyväisyyttä ja työtä. Mutta niille, jotka eivät sitä pelkää, sanottakoon lohdutukseksi, että tuhannet ovat aloittaneet tällä tavalla ja kyvyllään ja ahkeruudellaan hankkineet itselleen kauniita farmeja raivaamattomilla alueilla Länsi-Kanadassa.

OMAN MAATILAN OSTAMINEN.

Huolimatta siitä, mitä edellä on sanottu, tahtoisin varoittaa vasta-alkajaa ryhtymästä raivaamaan uudismaata. Enemmän viljellyillä seuduilla ja lähempänä rautatietä on vielä runsaasti mainiota maata, jota voi saada ostaa suhteellisesti halpaan hintaan.

Useimmissa tapauksissa voi uudisasukas saada tilaisuuden ostaa maatilan suorittamalla joka vuosi vähittäismaksuna osan sadosta. Täällä on hänen helpompi saada ostaa kaikki, mitä hän tarvitsee maatilansa hoitoon, sekä myydä tuotteitansa. Täällä on hänellä se etu, että hän voi hankkia itselleen vähän lisätuloja työskentelemällä läheisissä taloissa tai saada vastapalveluksena työapua, mikä on välttämätöntä varsinkin sadonkorjuun aikana. Kaikkialla on kokeneilla maanviljelijöillä, joilla on vähänkin rahaa, tilaisuus ostaa maatalo „sato-osuutta" vastaan.

Talojen aseman mukaan ostetaan työkaluja ja koneita yhteiseen laskuun, koska niiden hankkiminen tulisi liian kalliiksi yhdelle henkikilölle. Siemenvilja ostetaan yhteisesti, mikä tulee halvemmaksi, ja mahdollisesti pidetään myöskin yhteisiä siitoseläimiä. Naapurit auttavat toisiaan antamalla vetojuhtia käytettäväksi ja usein myöskin maanviljelystyökaluja, joita vasta-alkaja voi hankkia sitten vähitellen. Usein on hänellä tilaisuus saada ostaa maanviljelystyökaluja ja huonekaluja maanviljelijöiltä, jotka muuttavat pois paikkakunnalta.

Uudisasukas tavannee yleensä vain harvoja rakennuksia maallansa. Hänen ensimmäisenä työnään on sentähden rakentaa talo, jossa hän voi asua, sekä navetta karjalleen, jos hänellä on sellaista, tai parannella entisiä rakennuksia.

Jos on metsää, kuten useimmilla uudispalstoilla Kanadassa, ei rakentaminen tuota mitään suuria vaikeuksia. Puut voi hän kaataa enimmäkseen itse, ja muutamien naapurien avulla on hän pian pystyttänyt pärekattoisen rakennuksen. Mutta hän voi myös saada ostaa kaikki tarveaineet valmiina lähimmältä rautatieasemalta, jolloin hän voi 300 dollarilla saada rakennuksen, joka täyttää ensimmäiset vaatimukset.

Kodin viihtyisyys riippuu suureksi osaksi sen sisustuksesta. On luonnollista, että jokainen jo alusta alkaen tahtoo saada niin paljon kodikkuutta kuin mahdollista, mutta tahtoisin varoittaa liian suurista ostoista. Kaikki rahat, mitkä uudisasukas säästää, tulee hänen ennen kaikkea käyttää koneiden, karjan ja muiden maanviljelystarpeiden ostoon. Vasta toisella sijalla tulevat kysymykseeen henkilökohtaista käyttöä varten aiotut esineet.

Uudisasukkaan ensimmäinen koti.

Monet siirtolaiset tekevät sen virheen, että kotoa lähtiessään myyvät kaikki, mitä he omistavat, ja ottavat mukaansa uuteen maahan ainoastaan kaikkein välttämättömimmän siinä väärässä luulossa, että voivat ostaa parempaa ja halvempaa Kanadassa. Tästä täytyy ehdottomasti varoittaa. Perheiden, jotka muuttavat maasta, tulee ottaa mukaansa kaikki talousesineet, paitsi huonekaluja, mutta ennen kaikkea liina- ja sänkyvaatteet. Sellainen henkilökohtainen omaisuus on tullivapaata maahan saavuttaessa, ja rautatiellä sitä kuljetetaan vapaasti noin 150 kiloon saakka henkilöä kohti, jokaista lasta kohti puolet. Perhe voi siis helposti kuljettaa mukanaan tavaraa 500 kiloon saakka, ja voi ottaa mukaansa vieraaseen maahan monta esinettä, jotka ovat käyneet rakkaiksi ja jotka ovat apuna uutta kotia luodessa.

Maanviljelystä varten tehtävät ostot riippuvat luonnollisesti ensi kädessä siitä, minkälaista maanviljelystä uudisasukas aikoo harjoittaa. Ensimmäisinä vuosina rajoittunee hän viljelemään ainoastaan yhtä viljalajia, ehkä vehnää, jos hän asettuu asumaan länteen. Sillä tavalla saa hän hyviä tuloja ilman liian suuria kulunkeja. Mutta oman etunsa nimessä täytyy hänen pyrkiä laajentamaan maanviljelystänsä, kylvämään muita viljalajeja sekä hankkimaan karjaa. Jos nyt jonakin vuonna jokin viljalaji ei menestyisi, niin hän voi turvautua toisten tuotteiden ja karjanhoidon antamiin tuloihin.

Ei pidä luulla, että ensimmäiset vuodet olisivat jollain tavoin helpompia sille maanviljelijälle, jolla on ollut mahdollisuus päästä itsenäiseksi. Hänelle alkaa vasta todellinen raataminen. Talouden säästäväinen hoito ja kaikkien tarjoutuvien mahdollisuuksien hyväksikäyttäminen ovat tässä tapauksessa enemmän kuin muualla menestymisen ehtona. Mutta hänellä on ainakin se tyydytys, ettei hänen tarvitse tehdä turhaan työtä. Hänen maatilansa tuotteet antavat hänelle tuloja, joiden avulla hän voi elää rauhassa ja ilman huolia. Hän voi tehdä säästöjä ja siten saada aikaan parannuksia maatilansa hoidossa eikä hänen tarvitse pelätä seisovansa varustautumattomana sellaisten odottamattomien tapausten edessä kuin sairaus, tapaturmat karjan keskuudessa j. n. e.

Luonnollisesti on alku huomattavasti helpompi sille, jolla jo on pääomaa, esim. 2—3000 dollaria, ja hän voi jo muutamien vuosien kuluttua olla kauniin farmin omistaja, jos hän työskentelee järkevästi. Mutta huolimatta kaikista vaivoista ja vastuksista, joita maanviljelijä saa kokea ensi vuosina, emme saa unhottaa, että hänen työnsä on erittäin terveellistä. Vaikkakin maanviljelyksen myöskin muualla lasketaan kuuluvan terveellisimpiin ammatteihin, joita on olemassa, on maanviljelys sitä erikoisesti Kanadassa. Ilmaston kaikki edut tulevat maanviljelijän hyväksi. Kau-

Koulu Saskatchewanin provinssissa.

punkielämä monine ansiomahdollisuuksineen voi kyllä tarjota yhtä ja toista, jota ei maalla ole saatavana, mutta kanadalaisella maanviljelijällä on joka tapauksessa se etu kaupunkilaiseen verrattuna, että hän työskentelee terveellisissä olosuhteissa. On sentään kokonaan toista istua auran päällä hyvän hevosparin vetämänä ja hengittää Jumalan raitista, puhdasta ilmaa kuin seisoa tehtaan työpenkin ääressä. Sekä talonpoika että tehtaantyömies tulevat illalla kotiinsa aivan väsyneinä, mutta miten erilaisin tuntein: Maanviljelijä tietää, mitä varten hän on työskennellyt koko päivän: hän on ahertanut ja hikoillut oman maansa eteen. Maa, jonka hän on tänään kyntänyt, palkitsee runsaasti hänen työnsä kesällä.

KOULULAITOS.

Niiden monien taloudellisten etujen lisäksi, joita uudisasukkaalle on tarjona maan tiheämmin asutuisissa osissa, tulee monien kirkkojen ja koulujen tuottama etu.

Kanada pitää kunnia-asianaan antaa jokaiselle lapselle, köyhimmällekin, mahdollisuuden saada hyvän koulusivistyksen. Koulujen perustaminen ja niiden hallinto kuuluu itsekullekin provinssille. Julkisissa kouluissa on opetus vapaata, ja useimmissa tapauksissa myöskin oppi-

Kirkko Castorissa (Alberta).

kirjat. Maalla sijaitsevat koulut eivät yleensä saa olla kolmea mailia kauempana viljelyksistä, mutta tämä ei ole aina mahdollista toteuttaa. Sentähden tapahtuu usein harvemmin asutuilla seuduilla, että lapset noudetaan kouluun ja viedään kotiin vaunuilla koulun kustannuksella.

Julkisten koulujen ohella, jotka suunnilleen vastaavat suomalaisia kansakouluja, on Kanadassa paljon keskikouluja, joiden nimi on „College" ja jotka valmistavat oppilaita opiskeluja varten lukuisissa yliopistoissa.

Maanviljelijän opetustarpeita tyydyttävät monet maanviljelyskoulut ympäri koko maata sekä n. s. koefarmit. Näiden tarkoituksena on ennen kaikkea antaa maanviljelijälle lisäopetusta sekä edistää hänen tietojaan monilla käyttännöllisillä neuvoilla, jotka useimmissa tapauksissa ovat eri kokeilujen tuloksia. Luonnollisesti on opetus sellaisissa kouluissa kokonaan maksutonta.

KIRKKO.

Kirkko on Kanadassa täysin riippumaton valtiosta. Jonkun uskonnon kannattajat yhtyvät seurakunnaksi ja valitsevat itselleen papin, jonka palkan he maksavat. Samaan uskontoon kuuluvat seurakunnat liittyvät vuorostaan suuremmiksi synoodeiksi.

Kirkot samoin kuin pappien asumukset ovat luonnollisesti hyvin erilaisia, vastaten eri seurakuntien taloudellista asemaa. Voi tavata jokseenkin vaatimattomia pieniä kirkkoja ja rukoushuoneita, mutta myöskin komeita rakennuksia, jotka ovat todistuksena seurakuntalaisten varakkuudesta ja uhrautuvaisuudesta.

Huolimatta siitä, miltä asianomainen kirkkorakennus näyttää ulospäin, pidetään kirkkoa sellaisenaan suuressa arvossa Kanadassa, ja seurakuntaan kuuluminen lisää kansalaisen nauttimaa arvonantoa ja kunnioitusta.

Maalla ovat kirkot tavallaan seurakuntien henkisenä keskuksena. Siellä saavat lapset myöskin uskonnonopetusta, jota yleensä ei anneta julkisissa kouluissa, ja pyhäkouluissa, jotka enimmäkseen ovat kirkkojen yhteydessä, saavat he tilaisuuden oppia vanhempiensa äidinkieltä, jonka lapset liiankin helposti unohtavat.

Kirkko ei ole täällä ainoastaan henkisenä, vaan myöskin yhteiskunnallisena keskipisteenä paljon suuremmassa määrässä kuin siirtolaisen kotiseudulla. Kirkossa on uudella tulokkaalla paras tilaisuus tavata maanmiehiään ja saada tuttavia. Seurakuntien eri yhdistykset ovat usein hyvin innokkaita järjestämään esitelmätilaisuuksia ja huveja. Erikoisesti suosittuja ovat yhteiset huviretket, n. s. „Picnics", joille otetaan ruokaa mukaan.

KANADAN SUOMALAISET.

Jo viime vuosisadalla siirtyi paljon suomalaisia Kanadaan, muttei tätä maastamuuttoa mitenkään voinut verrata Suomesta Yhdysvaltoihin suuntautuvaan siirtolaisuuteen, joka, lukuunottamatta sotavuosia, on ollut sangen huomattava. Mutta kun Yhdysvaltain vuonna 1924 tiukennettu siirtolaislaki melkein kokonaan pysähdytti Suomesta sinne suuntautuvan siirtolaisliikenteen, — nykyään pääsee Suomesta Yhdysvaltoihin vuosittain ainoastaan 570 henkilöä — ovat siirtolaiset mainitusta vuodesta alkaen suunnanneet matkansa etupäässä Kanadaan.

Nykyään asuu Kanadassa, kun otetaan lukuun siellä syntyneet lapsetkin, noin 65,000 suomalaista. Tämä määrä jakautuu eri provinssien osalle seuraavasti:

Ontarion provinssissa, jossa suurin osa suomalaisia nykyään asuu, on noin 46,000 suomalaista. Huomattavimmat suomalaisasutuskeskukset siellä ovat Port Arthurin ympäristö sekä Sudburyn ja Cochranen välinen kaivosalue. Port Arthurissa ja sen sisarkaupungissa Fort Williamissa asuu yhteensä 6—7,000 suomalaista. Ympäristöllä on verrattain laajoja suomalaisia maanviljelysseutuja. Nipigonissa ja sen ympäristössä on myös verrattain tiheä suomalainen asutus. Kaivosalueilla ovat suurimmat suomalaiset siirtokunnat Sudburyssä, Copper Cliffissä, Cobaltissa, Timminsissä, South Porcupinessä ja Kirkland Lakessa, jotka kaikki ovat kaivostyöpaikkoja. Ympäristössä on maanviljelysasutusta. Siellä on myös paljon metsätyömaita, joiden tärkein keskus on Cochrane. Sault Ste Mariessa Michiganin rajalla on vanha suomalainen asutuskeskus, johon keskittyy laajoja metsätyömaita, varsinkin Algoma-rautatien varrella. Windsorissa, Detroitin lähellä, työskentelee paljon suomalaisia tehtaissa. Torontossa on suomalaisia nykyään noin 3—4,000. Siellä oleskelee usein paljon suomalaisia työkausien väliaikoina työtilaisuuksia etsimässä. Useimpien rautatieasemien lähistöillä, erittäinkin Ontarion metsäseuduilla on suomalaisia metsätöissä, osittain uudisasukkainakin.

Quebecin provinssissa on suomalaisia yhteensä noin 3,000. Montrealissa on heitä pysyväisesti muutamia satoja, ehkäpä puoli tuhatta. Siellä

on sitäpaitsi aina läpikulkevia, työtä etsiviä suomalaisia, joten heitä ajoittain voi Montrealissa olla parikin tuhatta. Muita paikkoja, joissa suomalaisia on, milloin enemmän milloin vähemmän, ovat Isle Maligne, Jonquiere, Arvida, Kenogami, kaikki Lake S:t Johnin piirissä pohjoisessa. Vielä asuu suomalaisia Paugan Fallsissa ja Buckinghamissa lähellä Ottawaa. Anticostin saarella on heitä tukkitöissä.

Nova Scotiassa, Prince Edward Islandissa ja *New Brunswickissa* on suomalaisia yhteensä noin 400, etupäässä palvelijattarina Halifaxissa, sekä S:t Johnissa ja metsätyömiehinä New Brunswickin tukkimetsissä.

Manitoban provinssissa on suomalaisia maanviljelijöinä siellä täällä, varsinkin Brandonin seuduilla sekä rautatietöissä ja kaivoksissa The Pazin asemalta pohjoiseen. Suomalaisia on yhteensä tässä provinssissa noin 1,200.

Saskatchewanissa on vanha suomalainen maanviljelysseutu New Finland sekä toinen asutusryhmä Dunblanessa ja sen ympäristössä. Tässä provinssissa asuu suomalaisia yhteensä noin 2,300.

Albertassa, jossa suomalaisia on noin 4,000, on preeriaprovinssien suurin suomalaisasutus Red Deerin piirikunnassa, ollen sen keskus Sylvan Lake. Pienempiä suomalaisia maanviljelysyhteiskuntia on Edmontonin ympärillä, Wetaskiwinissä, jossa asuu Suomen ruotsalaisia, Carmangayssa, Manyberryssä y. m.

British Columbiaan on suurin osa Suomen ruotsalaisia asettunut. Suomenkielisiäkin on siellä runsaasti. Keskusta on Vancouver, jossa heitä on pari tuhatta. Kaikkiaan on tässä maakunnassa suomalaisia ja Suomen ruotsalaisia yhteensä noin 8,000. Vancouver-saarella on heitä Nanaimon ja Ladysmithin sekä niiden lähellä olevan Chase Riverin hiilikaivosseuduilla.

Sen, joka aikoo muuttaa Kanadaan, ei pidä missään tapauksessa luulotella, että hän saapuu maahan, jossa vuollaan kultaa puuveitsellä. Päinvastoin vaaditaan siellä jokaiselta ahkeraa työntekoa. Sitkeänä, työtä pelkäämättömänä ja kaikenlaiseen maanviljelystyöhön pystyvänä on suomalaisella kaikki edellytykset menestyä Kanadassa. Kanadan hallitus ottaa mielellään vastaan maanviljelystyöntekijöitä sekä palvelijattaria, joista on suuri puute Kanadassa, johtuen tämän suunnattoman

laajan maan suhteellisesti pienestä asukasluvusta. Saadakseen maahan mahdollisimman paljon pohjoismaalaisia siirtolaisia, jotka ovat Kanadassa eniten suosittuja, ei Kanadan hallitus vaadi heiltä passiviisumia maahan pääsyä varten, joten suomalaisetkin pääsevät esteettömästi Kanadaan, kunhan heillä vain on matkaa varten Kanadaan annettu ulkomaanpassi, joka kuitenkaan ei saa olla vuotta vanhempi. Vaaditaan ainoastaan, että jokaisella siirtolaisella laivapiletin lisäksi on rautatiepiletti määräpaikkaan sekä maihinnoustessaan rahaa vähintäin 25 dollaria eli 1,000 Suomen markkaa.

VAASA,
O.-Y. FRAM'IN KIRJAPAINO
ja KIRJANSITOMO
1930.